

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 25 dekabr 2017-ci il Bazar ertəsi № 271 (6884) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər
Azərbaycanda
uşağın cinsini
qabaqcadan
təyin etməyə
izn
verilməyəcək -
layihə
yazısı sah.14-də

Gündəm

**Gürcüstan hökumətindən
Azərbaycana qarşı xəyanət kimi qərar**

Ekspert: "Heç kim təminat verə bilməz ki, həmin dəhlizdən Ermənistana silah daşınmayıcaq..."

yazısı sah.9-də

**İlin əsas iqtisadi yekunu: BTQ,
yeni neft kontraktı və manat...**

yazısı sah.10-də

**"Zərrab işi" bu həftə yekunlaşır:
qərar siyasi olacaq, yoxsa ədalətli...**

yazısı sah.12-də

**Mühəribə riski sülh şansına qarşı -
gələn ilin təhlükəli gözləntisi**

yazısı sah.13-də

**Müxalifət partiyaları maddi
xərclərini necə qarşılıyor?**

yazısı sah.3-də

**Yaponiyada insan əti satan leqlal
restoran açıldı - inanılmaz olay**

yazısı sah.2-də

Moldova prezidenti:

**"Qarabağ probleminin həlli Dnestryani
münaqişənin həllindən çatındır"**

yazısı sah.13-də

**Maşında yad arvadına baxdığı üçün
öldürülen sürücünün hekayəti**

yazısı sah.14-də

Ekspert:

**"Trampın Qüds qərarına ondan
sonrakı ABŞ prezidenti veto qoyacaq"**

yazısı sah.12-də

**Xalq artistinin qızı erməni ilə iş
birliyindən imtina edib?**

yazısı sah.11-də

**Psixoloqdan da, həkimdən də artıq bir
peşə - həyat mühəndisləri...**

yazısı sah.15-də

Bakı üçün kritik il, çətin seçim

"SOYUQ MÜHARİBƏ" QAPIDA: "AZƏRBAYCANIN BİRÇƏ YOLU QALIR, O DA..."

ABŞ-Rusiya qarışdırmasının gələn il pik həddə çatacağının anonsu verildi; 2018-ci ildə Dağlıq Qarabağ problemi qlobal güclərin xarici siyaset maraqlarının periferiyasına sürüşəcək - iddia...

yazısı sah.8-də

**İstintaqçılar Fazıl Məmmədovun ölkədən
çıxardığı 1 milyardın üzinə düşüb - cinayətdosyesi**

Sabiq nazirin pullarını dövr etdirən dostu Fəxrəddin Qəmbərov yoxa çıxıb; onun ofşor zonalarda qurduğu şirkətlərin qara işləri beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında da yer alır...

yazısı sah.4-də

**Araz Əlizadənin
"Türk
söhbəti" nə sərt
cavablar**

yazısı sah.6-də

Etimad Əsədov:

**"Əlil
olmasaydım,
taleyim daha
dəhşətli olardı"**

yazısı sah.5-də

**Məlahət İbrahimqızı:
"Azərbaycanda
bır şey çatmır:
ictimai qınaq"**

yazısı sah.7-də

25 dekabr 2017

Təhsil Nazirliyinin selahiyəti artırılıb

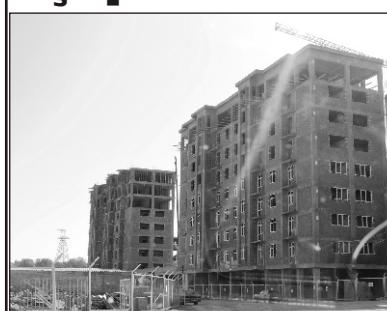
Təhsil Nazirliyinin selahiyəti artırılıb. APA-nın məlumatına görə, Nazirlər Kabinetinə bununla bağlı "Ümumtəhsil məktəbinin Nümunəvi Nizamnaması", "Bakalavriat təhsilinin məzmunu və təşkili Qaydaları", Ali təhsil müəssisəsinin Nümunəvi Nizamnaməsi və "Orta ixtisas təhsili pilləsinin dövlət standartı və programı"nda dəyişiklik edilib.

İndi qədər ümumtəhsil məktəbində təhsilverenlərin və təhsilalanların attestasiyasının, o cümlədən yekun attestasiyasının aparılması qaydaları Nazirlər Kabinetinə tərəfindən müəyyən edilibsə, bundan sonra ümumtəhsil məktəbində təhsilverenlərin attestasiyasının, təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsinin (attestasiyasının) aparılması qaydaları Nazirlər Kabinetinə, təhsilalanların digər hallar üzrə attestasiyasının aparılması qaydası isə Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən ediləcək. Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat pilləsinə yekun attestasiyanın təşkili və keçirilməsi qaydaları da artıq Nazirlər Kabinetinə deyil, Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənəşdiriləcək. İmtahan sessiyalarının təşkili, tələbələrin biliyinin cari və aralıq qiymətləndirilməsi, dövlət attestasiyasının keçirilməsi qaydaları selahiyətləri çərçivəsində artıq məhz Təhsil Nazirliyi tərəfindən və təhsil müəssisələrinin nizamnaməleri ilə müəyyənəşdiriləcək.

Bu gündək orta ixtisas təhsili pilləsində tələbələrin biliyinin attestasiyasının, o cümlədən yekun attestasiyasının aparılması qaydaları Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə tərəfindən müəyyənəşdiriləb, bundan sonra ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsinin (attestasiyasının) aparılması qaydaları Nazirlər Kabinetinə, təhsilalanların attestasiyasının aparılması qaydası isə Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənəşdiriləcək.

Qeyd edək ki, Nazirlər Kabinetin "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 5 sentyabr tarixli 156 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilmesi haqqında" Azərbaycan prezidentinin 2017-ci il 10 oktyabr tarixli fermanının icrasını təmin etmək məqsədi ilə bu qərarlara dəyişiklik edib.

Sosial evlərin sakinlərə təqdim olunacağı vaxt açıqlandı

Ötən il dekabrın 24-də prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştiraku ilə təməlqömma mərasimi keçirilən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yənimdə Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin birinci layihəsi olan Yasamal Yaşayış

Kompleksinin tikintisi davam etdirilir.

APA-nın məlumatına görə, MİDA-nın direktoru Samir Nuriyev bildirib ki, 1843 ailəni mənzillə təmin edə biləcək bu yaşayış kompleksinin 29 çoxmənzilli binasının hər birinin müxtəlif icra mərhələlərində olan tikintisi, həmçinin erazinin müvafiq mühəndis-kommunikasiya sistemi ilə təchiz edilməsi işləri paralel həyata keçirilir.

Kompleksin ilk 12 yaşayış binasının və 960 şagird yerlik ümumtəhsil məktəbi binasının tikinti-quraşdırma işləri artıq başa çatdırılıb. Növbəti ilin yay aylarında kompleksin ilk mənzillərinin geləcək sakınlərinə təqdim olunması planlaşdırılır. Ümumilikdə isə kompleks 2019-cu ilə tam təhvil veriləcək.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsınız, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Makedoniya prezidenti Azərbaycana gələcək

Makedoniya prezidenti Gyorgi Ivanov Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevi doğum günü münasibəti ilə təbrik edib. APA-nın məlumatına görə, Makedoniya prezidenti Azərbaycan prezidentini beynəlxalq aləmdə xüsusi yeri olan, siyasi və hökumətlər səviyyəsində qərarların qəbul edilməsində uzunmüddətli tərəfdən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzin fealiyyətinə görə öz ehtiramını bildirib.

G.İvanov bunu nəzərə alaraq, 2018-ci il martın 15-dən 17-dək Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində Şərqi Avropa, Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqazda ən mötəbər forumlardan biri hesab edilən VI Global Bakı Forumunda iştirakla bağlı

Gyorgi Ivanov

vətinin məmənnünləqlə qəbul etdiyi qeyd edib: "Size doğum gününüz münasibəti ilə ən səmimi təbriklərimi çatdırmaqdan böyük şərəf və məmənnünləq duymuram. Zati-alinizi möhkəm

cəsaqlığı, xoşbəxtlik və həyatınızın bütün sahələrində Sizə və əzizlərinizə yüksək nailiyətlər arzu edirəm. Cənab Prezident, ən dərin ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm".

Putinin daha bir rəqibi bəlli oldu

Rusiya kommunistlərinin prezident seçkilərində namizədi məlum olub. APA-nın TASS agentliyinə istinadən verdiyi məlumatə görə, Rusiya Kommunistləri Partiyasının keçirilən qurultayının yekunlarına əsasən partiyamın lideri Maksim Suraykin 2018-ci ildə Rusiyada keçiriləcək prezident seçkilərində partiyamın namizədi olub.

Rusiya Kommunistləri Partiyası namizədlərinin qeydiyyata alınması üçün ən azı 100 min imza toplamalıdır.

Qeyd edək ki, Rusiyada prezident seçkiləri gələn il martın 18-də keçiriləcək. Bazar ertəsində rəsmən seçki kampaniyası başlayıb. İndi qədər M. Suraykinlə bərabər Rusyanın hazırkı prezidenti Vladimir Putin, Liberal Demokrat Partiyasının sədri Vladimir Jirinovski, Lenin adına sovxozun direktori Pavel Qrudinin, teleaparıcı Kseniya Sobçak, "Yablonko" partiyasının lideri Qriqoriy Yavlinsky, İnkışaf Partiyasının sədri Boris Titov, politoolog, Sosial Texnologiyalar Mərkəzinin rəhbəri Andrey Boqdanov, "Qadın Dialoqu" Partiyasının sədri Yelena Semerikova, biznesmen Sergey Polonskiy, müğənni və hüquq müdafiəçisi Yekaterina Qordon seçkilərdə iştirak etmək niyyətlərini açıqlayıblar.

300-dək azərbaycanlıya gürcü dili öyrədildi

Gürcüstanda bir qrup azərbaycanlı dövlət dilinin ödənişsiz öyrənilmesi üzrə kursu başa vurub. APA-nın məlumatına əsasən, kursu bitirmiş Sadaxlı və Yormuğanlı kəndlərindən olan 36 azərbaycanlı vətəndaşa sertifikatlar təqdim olunub.

Gürcüstanın ədliyyə naziri Tea Tsulukianının teşəbbüsü ilə Ədliyyə Treyninq Mərkəzi 2015-ci ildən etibarən milli azlıqlar üçün dövlət dili üzrə ödənişsiz kurslar təşkil edir. Kursların keçirilməsində məqsəd qeyri-gürcü vətəndaşların integrasiyasına kömək etmək, onların dövlət xidmətlərindən istifadəsinin inkişaf etdirilmesi və işlə təmin olunmasına dəstək verməkdir. Kurslardan 17-66 yaş arasında olan vətəndaşlar yararlanı bilir.

2015-ci ildən bu vaxta qədər Sadaxlı, Yormuğanlı, Sartçala və digər kəndlərindən olan 256 azərbaycanlı bu kurslarda iştirak edib.

Yaponiyada insan əti satan restoran açıldı - inanılmaz ilk

Yaponiyanın paytaxtı Tokio şəhərində tam qanuni əsaslarla fəaliyyət göstərən və müştərilərinə insan ətində hazırlanan yeməklər təklif edən restoran açıldı. Virtuaz.org yerli mənbələrə istinadən xəbər verir ki, restoranın adı da fəaliyyətinə müvafiqdir - "Yeməli qardaş".

Bildirilir ki, buradakı yeməklərin qiyməti 100 avrodan 1000 avroya qədər dəyişir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Yaponiya hökuməti hələ 2014-cü ilde kannibalizmi legal elan edib. Bu ölkənin istənilən sakini dünəyinə dəyişərək cəsədini hər hansı restorana vəsiyyət edə bilər. Bunun müqabilində onun ailəsinə 35 min avro ödənilir.

Bu gün Bakıda 12° isti olacaq

Ölkə ərazisində dekabrın 25-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeoroloji Departamentindən verilən məlumatə görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında bəzi yerlərdə duman, çiçkin gözənlər. Hava gündüz dəyişkən və buludlu olacaq, əsasən yağmursuz keçəcək. Müla-ym simal-qərb küləyi gündüz cənub küləyi ilə əvəzlenəcək. Havanın temperaturu gecə 5-7° isti, gündüz 9-12° isti olacaq.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında bəzi yerlərdə yağış, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı, səhər və gündüz əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Ayri-ayrı yerlərdə duman olacaq, qərb küləyi əsəcək. Temperaturun gecə 1-6° isti, dağlıq ərazilərdə 3-8° şaxta, gündüz 9-14° isti olacağı gözlənilir.

Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Ləçin, Kəlbəcər, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy rayonlarında hava arabir yağıntılı olacaq, qar yağacaq, gündüz əsasən yağmursuz keçəcək. Ayri-ayrı yerlərdə duman olacaq, qərb küləyi arabir güclənəcək. Havanın temperaturun gecə 0-5° isti, gündüz 6-11° isti olacaq.

Qazax, Gence, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək, lakin gecə və səhər bəzi yerlərdə duman, çiçkin olacaq, qərb küləyi arabir güclənəcək. Havanın temperaturun gecə 0-5° isti, gündüz 9-13° isti olacağı gözlənilir.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında hava arabir yağıntılı olacaq, dağlıq ərazilərdə qar yağacaq, gündüz əsasən yağmursuz keçəcək. Ayri-ayrı yerlərdə duman olacaq, qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturun gecə 0-5° isti, gündüz 7-12° isti, dağlarda gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 2-7° isti olacaq.

Mərkəzi-Aran: Mingçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Bileşuvər, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında bəzi yerlərdə yağış yağacaq, səhər və gündüz əsasən yağmursuz keçəcək. Ayri-ayrı yerlərdə duman olacaq, qərb küləyi arabir güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 3-7° isti, gündüz 9-13° isti olacağı gözlənilir.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında bəzi yerlərdə yağış yağacaq, gündüz əsasən yağmursuz keçəcək. Dağlarda duman olacaq, şimal-sərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturun gecə 5-7° isti, gündüz 9-12° isti, dağlarda gecə 2-7° isti, gündüz 7-11° isti olacaq.

Azərbaycanda müxalif siyasi partiyaların fəaliyyəti bir o qədər də hiss olunmasa da açıqlamalarına görə, onlar həftə topalanıb, ölkədə və xaricdə baş verənləri müzakirə edirlər. Ölkədə fəaliyyət göstərən siyasi partiyaların sayı əslində heç də az deyil. Lakin onlardan çox az bir qisminin qərargahları, insan resursu var. Bəs siyasi partiyalar öz maddi ehtiyaclarını necə qarsılayırlar?

Öncə qeyd edək ki, ötən saatımızda MMP sədri Hafiz Hacıyev "Yeni Müsavat" a müsahibəsində bildirib ki, partiyasını saxlamaqda çətinlik çəkir. O vurğulayıb ki, maddi çətinliklər səbəbindən artıq gecələr maşın yuyub, pul qazanmağı belə düşünür. Sözlərinə görə, qazandığı bu pulla partiyasının qərargahında kommunal xərcərlər ödəyəcək.

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, partiya fealiyyətlərini həddindən artıq mehdudlaşdırıblar: "Ona görə də qeyri-adi xərcərimiz yoxdur ki, onları da qarşılayaq. Gördüyünüz kimi, ADP kifayət qədər passiv bir fealiyyət göstərir. Onun da yeganə səbəbi bəzim maliyyə imkanlarımızın olmamasıdır. Hökumət bizi maliyyə blokadmasına alıb. Həc bir iqtisadi fealiyyətlə məşgül ola bilər, heç kim bize ianə vermir, başqa dövlətlərdən də yardım almağımız qadağandır. Biləndə ki, kimse bizim üzvümüzdür, işdən çıxarırlar. Nəticədə heç bir maliyyə imkanımız yoxdur".

VİP sədri Əli Əliyev söylədi ki, onlar da heç bir yerden maliyyələşmirlər: "Azsayı partiyalarınla, na hakimiyətin aqıq, gizli mənbələrdən maliyyələşirik, nə də xarici qüvvələrin maliyyəsinə ehtiyac görülür. Ancaq partiya üzvlərinin, biznesdə olan nümayəndələriniz hesabına maddi ehtiyacımızı ödəyirik. Ümmüllükde

Müxalifət partiyaları maddi xərcərini necə qarsılayır?

Partiya rəsmiləri durumun Azərbaycan reallığına uyğun olduğunu deyirlər...

Sərdar Cəlaloğlu

Əli Əliyev

Tural Abbaslı

Xəzər Teyyublı

ise deym ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların maddi vəziyyətləri çox ağırdır. Ya hakimiyət bəzi partiyaları özündən asılı hala getirmək üçün maliyyə ayırır, ya da xaricdən maliyyə alanları da dərhal cəzalandırırlar. Ancaq "sözebaxan", adı müxalif olub, özü hakimiyətin siyasetini dəstekleyən partiyalar hökumətin mənbələrindən maliyyələşirler. Hakimiyətdən asılı olmayaq müstəqil müxalif qüvvələrinin isə maddi vəziyyəti gərgindir".

AG Partiyanın Lideri Tural Abbaslı bildirdi ki, bu gün partiyalar siyasi fealiyyətdən daha çox maddi-texniki baza haqqında düşünməye məcburdurlar: "Buna da səbəb hakimiyətdir. Çünkü "Siyasi Partiyalar haqqında" Qanuna görə ancaq parlamentdə təmsil olunan partiyalar bütçədən maliyyələşirler. Hansı ki, bu da siyasi partiyalar institutunun zəiflə-

məsine və sistem olaraq aradan qaldırılmasına xidmet edir. Azərbaycanda 54-ə yaxın qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Təbib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bunların qarşısının alınmasının isə deyim ki, ölkədə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların qeydiyyatdan keçmiş partiya var. Tebib rəqəbat olsaydı, bu partiyalardan hərəsi öz gücünə laiyiq yeri tutardı. Maliyyələşmə də dövlət tərəfindən olunardı. Təessüf ki, bu gün belə deyil. Hakimiyətin özü də bəzən ittimah edir ki, siyasi təşkilatlar dərman dövlətlərə işləyirlər. Bun

Sabiq vergilər naziri Fazıl Məmmədovun işdən çıxarılmasında "maliyyə xəyanəti" nə yol verməsi haqda olan xəbərlərin həqiqiliyinə dəlalət edən məlumatlar yayılmaqdadır. Ötən sayalarımızdan birində yazmışdı ki, iş adamlarından büdcəyə ödəmək adı ilə yiğilan pulların əhəmiyyətli bir hissəsinin gizli yollarla xaricə çıxarılib. Söhbətin ölkədən çıxarılan 4.5 milyard manatdan getdiyi haqda iddialar vardi.

menti rəisinin 1-ci müavini vəzifəsinə təyin edib. Ancaq idarəye faktiki rəhbərliyi o həyata keçirib. Bununla paralel sabiq nazir Qərəb bölgəsində olan biznesinin idarə edilməsini de ona etibar edib.

Fazıl Məmmədovun "qara pullarını"
Fəxrəddin Qəmbərov "yuyub"

F.Məmmədov bərkən-bosdan çıxan dostuna 2005-ci ildə mandat alma-

başlayıb. İş adamlarından yılın qeyri-rəsmi pulların əhəmiyyətli hissəsi xaricdəki böyük biznes layihələrinə yönəldilib. Bu zaman "çirkli pulların" ofşor şirkətlər vasitəsilə "yuyularaq" Avropana təmiz sermayə kimi biznes layihələrinə yatırılmasına ehtiyac yaranıb. F.Məmmədov təbii ki, bu işi etimad göstərdiyi şəxslərə, o cümlədən F.Qəmbərova həvələ edib. Onu formal olaraq özünə müşavir təyin edərək xaricdəki biznes layihələ-

metal filizi və s. satışı üzrə biznesi var. Radionun məlumatına görə, Britaniya qaynaqları Fəxrəddin Qəmbərovun 2009-cu ilin yanvarında "FG Trade International Limited" şirkətini qurdugunu bəyan edir: "Bundan sonra şirkətin səhmləri əldən-ələ keçsə də, o, 2013-cü ilin iyununda yeni dən həmin qurumun tam sahibinə əvvəlcə səhmlərin 100 faizi "Triangle Investments & Development LTD" şirkətinə ötürülür, bir il

"FG Trade International Limited" şirkətinin ticarəti Körfəz ölkələrinədək uzanır. Onun Qəter dövlətində "FG Capital LLC" töreme şirkəti də var".

"MTN işi"ndən sonra Fəxrəddin Qəmbərov yoxa çıxıb

Göründüyü kimi, Fəxrəddin Qəmbərov xaricdə qurduğu şirkətlər və ötür-ötür oyunları vasitəsilə verginin iş adamlarından qeyri-rəsmi topladığı pulları dünyanın bir ucundan o biri ucuna səpəle-

da maliyyə vasitəciliyi sahəsində çalışan "4 In" şirkətinin də rəhbəridir. Onun adı Monteneqronun Kumbor adasından tutmuş, Londonda dəyeri 100 milyonlarla dollar olan layihələri həyata keçirən şirkətlərin sahibi kimi hallanır.

Azərbaycanda vergin qeyri-rəsmi yığılığı pullar hesabına xaricdə yaradılan

cənnət-məkanılar...

Düzdür, Qafar Qurbanov "maliyyə xəyanətine" yol verdiyi və onunla bağlı cinayət işinin açılıb-açılmadığı barədə məlumat yoxdur. Ancaq o da "kiçik oyuncu" olmayıb. "Azadlıq radiosu"nın araşdırmasına görə, Qafar Qurbanov 2008-ci ildə bəri Metin Güvener adlı şəxsə 50/50 prinsipi ilə qurdğu "Triangle Investments & Development Limited" şirkətlər qrupu vasitəsilə dünyanın müxtəlif ölkələrində 100 milyonlarla dollarlıq layihələr həyata keçirir. Kifayət qədər iri bir şirkət olan "Triangle Investments & Development Limited" in törema qurumlarının Britaniya və Azərbaycanda, Baltikboyu respublikalarda və Balkanlarda, eləcə də bəzi MDB ölkələrində əmlak və biznes maraqlarının olduğu məlumdur. Onun tərkibində Britaniyada, Türkiyədə, Belçikada, Litvada və sair ölkələrde yaradılmış şirkətlər Azərbaycanda vergin qeyri-rəsmi yığılığı pullar hesabına əmlaklar, biznes strukturları almaq, müxtəlif layihələr həyata keçirməklə məşğul olublar. Qrupun tekce Litvada 2 lüks otelinin olduğu bildirilir. Eyni zamanda Qrupa daxil "Triangle (Property) Limited" şirkətinin Türkiyənin İstanbul, Ankara və İzmir şəhərlərində, İngilterənin paytaxtı Londonda, Fransada və hətta ABŞ-da müxtəlif daşınmaz əmlakdan ibaret portfeli də olduğu məlumdur. Düzdür, sözügedən şirkətin səhmlərinin hamısı 2014-cü ilin aprelində Britaniya və Fransa arasındaki Guernsey offşor bölgəsində yaradılmış "Triangle Holdings Limited" şirkətine satılıb. Ancaq Qrupun korporativ saytından məlum olub ki, qurucu və sahiblər yenə Qafar Qurbanov və Metin Güvenerdir. Yeni şübhə yoxdur ki, bu alqı-satqı da formal xarakter daşıyıb, hansısa əməliyyatların izini itirmək və ya yeni çoxgədışlı kombinasiyalar qurmaq məqsədilə həyata keçirilib.

Hansı ki, bu cür əməliyyatlar və çoxgədışlı kombinasiyalar nəticəsində ölkədən çıxarılan milyard dollarlardan artıq vəsait "yoxa çıxarılib". Bu pullar iş adamlarını soyaraq, bəzən iş yerlərinin, biznes obyektlərinin bağlanması hesabına əldə edilib. Bu işe Fazıl Məmmədovun və komandasının yalnız dövlətin milyard dollarlarla pulunu xaricə çıxarmaqla deyil, həm ölkədə işgüzar mühiti məhv etməklə, iş adamlarını didərgin salmaqla Azərbaycana böyük zərbə vurduğunu söyləməyə əsas verir.

□ E.HÜSEYNOV

Istintaqqıclar Fazıl Məmmədovun ölkədən çıxardığı 1 milyardın izinə düşüb - cinayət dosyesi

Sabiq nazirin pullarını dövr etdirən dostu Fəxrəddin Qəmbərov yoxa çıxıb; onun ofşor zonalarda qurduğu şirkətlərin qara işləri beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında da yer alır...

Şayt yazıçı ki, hazırda yeni nazir Mikayıl Cabbarovun karşısına qoyulan əsas vezifələrən biri də məhz Vergilə Nazırılıyinin xətti ile yiğilərəq müxtəlif yollarla xaricə çıxarılmış bu pulların geri qaytarılması təminidir. Artıq fakt üzrə cinayət işinin başlanmasına xəbəri də var. "Qara pul"ın ölkədən çıxarılmasında nazırılıyin keçmiş əməkdaşları, Fazıl Məmmədovun etibarlı kadrları olan Fəxrəddin Qəmbərovun və Qafar Qurbanovun adları hallanır. Uzun illər prokurorluq orqanlarında işleyen Fəxrəddin Qəmbərov Fazıl Məmmədovun yaxın dostlarından biri kimi tanınb. Məmmədov onu ən gelirli vəzifələrdən birinə - Vergilə Nazırılıy Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Departa-

ğı da çalışıb. Ancaq Fəxrəddin Qəmbərov 103 sayılı Gədəbəy seçki dairəsindən deputat seçilməyə yaxın olsa da, Konstitusiya Məhkəməsi onun namizəd olduğu daire də daxil, 6 seçki dairəsinin nəticələrini ləğv edib. Bundan sonra Qərəb bölgəsindən olan Qəmbərovu Məmmədov bölgənin mərkəzi şəhərinin - Gəncənin İcra Hakimiyyətinin başçısı postuna getirmək istəyib, ancaq buna da nail ola biləməyib. Ölkəyə neftdən böyük pullar daxil olduqdan sonra bir çox məmur kimi Fazıl Məmmədov da xaricə "açılmaga"

rini reallaşdıracaq şirkətlərin başına gətirib. F.Qəmbərov ölkədən çıxarılan "çirkli pul"ları hansı vasitələrlə "təmizləyərək" biznes layihələrinə yönəltidiyi, "it-bata" düşən 1 milyard dollardan artıq vəsaitin nə qədər hissəsinin onun üzərində olduğuna dair dəqiq bilgilərimiz yoxdur.

Ancaq öten il "Azadlıq radiosu"nun yayılmışlığı araşdırmasından belə məlum olur ki, F.Qəmbərov "böyük oyuncu" olub. Onun kənd təsərrüfatı xammallı və mal-qaranın, toxuculuq xammallı və yarımfabrikatlarının, eləcə də yanacaq,

ötəndən sonra səhmlərin dördə biri Fəxrəddin Qəmbərova qaytarılır. 2011-ci ilə 50 faizlik səhm zərfi "Akasa Associates SA" şirkətinin mülikiyətine verilir, növbəti il "Triangle Investments & Development LTD" 25 faizlik hissə zərfini Fəxrəddin Qəmbərova qaytarır. Nəhayət, 2013-cü ilə əttür-əttür oyununu başa çatır - o şirkətdən "Akasa Associates SA" da çıxır. Hazırda Fəxrəddin Qəmbərov şirkətin tam sahibidir. Bu illər ərzində şirkətə litvali xanım direktor - Lina Rimkute rəhbərlik etməkdədir. Hesabatlara görə,

"Oldbourne & Oldbourne Hospitality Limited" şirkətinə də başçılıq edir. "Anglia Real Estate Portfolios Limited" in (Guernsey) təsis etdiyi bu şirkətin otelçilik sahəsində çalışacağı güman edilir. Eyni zamanda Qafar Qurbanov Litva-

Bitkoin, meymun alveri və silsilə dələduzluqlar

Samir SARI

Qezetdə işləmeyin ən mənfi tərəfi odur ki, qohum-eqrəba, tamış-biliş adamı savadlı, məlumatlı, hər şeyi bilən zənn edir və ABŞ-la Rusiyamın münasibətindən tutmuş ta Röya ilə Nigarın İstanbuldaqı qovğasına qədər hər şeyi soruşur. Gərək cavab verəsən - bilsən də, bilməsən də.

Əks təqdirde, "bunun da bildiyi bir şey yoxdur, adını yalandan jurnalist qoyub" deyəcəklər.

Son həftələrdə populyarlaşaraq dünyani başına götürülen bitkoin-kriptovalyuta səhbətində eyni durumdayıq - nə müfəssəl bilgimiz var, nə deyəsi səhih sözümüz. Amma bəzi ehtimallar, ehtiyatlanmalar var. Bunları sonra deyərəm.

İndilikdə bitkoinlə bağlı bir "Feysbuk" dostumuzun (Hüseyin Cavad) şərh olaraq yazdığı lətifəni burda iqtibas edirəm. Çünkü mənə, bu lətifə bitkoin qızdırması üçün para-setamol ola biler. Pritça belədir: "Bir dəfə bir kənd tacir gəlir və saknlərə elan edir ki, o, onlardan biri 10 dollara meymun alacaq, kim isteyir, meymun tutub getirsin. Kənd camaati işini-güçünü buraxır, cəngəlliyyə darası, meymun tutub getirirlər. Tacir 10 dollardan 1000 meymun alır. Ancaq yaxınlıqdakı cəngəlliklärə meymun azalır və onları tutmaq çətinləşir. Belə olanda tacir deyir ki, indən belə hər meymuna 20 dollar verəcək. Camaat yenə yaxın-uzaq cəngəlliklärə ələk-vələk edir. Bəxti gətirib meymun tutanlar onları 20 dollardan tacirə satırlar. Ancaq kənddə ərzaq azaldığından insanlar yenidən tarlalara qaydırıb işləməyə başlayır. Bu dəfə tacir alacağı meymunun qiymətini 50 dollara qaldırır. O, bunu camaata elan edir və deyir ki, indi şəxsi işi üçün şəhərə gedir, yerində köməkçi qalır, kəndlilər meymunları tutub hazır eləsinlər, o qaydırıb hamisini alacaq. Tacir gedəndən sonra köməkçi camaatı yiğib deyir ki, baxın cəngəlliğdə meymun yoxdur, amma bu qəfəslərde 1000-dən artıq meymun var, gəlin mən onların birini size 35 dollardan satım, siz de 50 dollardan tacirə satarsınız, nəticədə hamımız qazanarıq. Kəndlilər düşünür, daşınır, bu işdən nə qədər pul götürəcəklərini hesablayırlar, olan-qalan əmanətlərini toplayır, ordan-burdan borc alır, tacirin köməkçisindən 1000 meymunu alırlar. Köməkçi 35 min dollar pulu cibinə qoyub aradan çıxır ve meymun taciri də bir daha kəndə qayıtmır. Kasib kənd camaati əllərində heç nəyə yaramayan meymunlarla və borclarla çərəsiz qalırlar".

Bu pritçanı yanan şəxs qeyd edir ki, bax, bitkoin bu deməkdir.

Əger beledirsə, onda bu xüsusda xatırladığım başqa səhbətlər də var. 28 il önce təyinat yerində işlədiyim zaman bir dəfə dostlar, iş yoldaşları bir siyahı gətirdilər ki, belə bir iş var, pul verirsən (o zamankı pulla 10 manat), adını bu kağıza yazırıq, sonra iki adam tapırsan, onların da hərəsi 10 manat verir, onların adı bu kağıza yazılır, beləcə, siyahı artıqca pul qazana-qazana gedirsen. Mən bu haqda bur rus qəzətində material oxumuşdum, inanmadım, dedim, firıldaqdır. Onlar da mənə inanmadılar, oyunun dibine qədər getdilər. Çox çəkmədi, aldandıqlarını başa düşdülər. Amma gec idi.

Ondan sonra "bank piramidası" firıldağı çıxdı, camaatın pulunu kiseyle alır, bir-iki ay yüksək faiz verirdilər (sadəcə, adamlara öz pullarının 5-10 faizini qaytarırlar), yerde qalanının arxasına keçirdilər. Camaat hələ de inanır ki, hökumət mane olmasayı, "Vahidbank"ın vasitəsilə milyonçu olacaqdalar. Halbuki o "piramida firıldığı" insanların sonuncu qəpiyini də elindən alacaqdı. Hələ hökumət bu firıldağın çox gec "stop" qoydu, camaatın milyardları elindən çıxdı.

Sonra "Muncuq əməliyyatı" baş verdi. Eyni şey. Daha sonra "Guestnet" məsələsi aktuallaşdı. Həmin səhbət. Pul verirsən, nəsə bir xırda şey verirlər. Sonra verdiyin böyük pullar geri qayıtmır.

Bu tip ölkələrdə insanlar səmimi qəlbən inanırlar ki, işləmədən pul qazana bilərlər, sadəcə, əldəki pul verilir və "pul özü işleyir", pul gətirir.

Iqtisadçılar izah etməkdən usanırlar ki, bu cür varlanmaq mümkün deyil, çünkü ortada istehsal, əmək, əmtəə yoxdur, pul kütləsinin bir cibdən başqa cibə, sandıqlardan çamadanla ötürülməsile pul üstünə pul gələ bilməz, bu, olsa-olsa, oyun quranların varlanması, onlara inananların isə müflis-leşməsinə səbəb olacaq.

Amma iqtisadçılar inanın kimdir. "Nə bilirlər axı onlar? Bilirlərse, özləri niyə milyonçu deyil?" - düşüncə budur.

Di gedin, pulunuza verin dələduzlara, axırdı görüm o meymunları necə edəcəksiniz...

Azərbaycan Sosial Demokrat Parti yasının sedri, deputat Araz Əlizadə yenə absurd fikirləri ile gündəmə gəlib. Zaman-zaman türkçülüyü aşagılanan, bir sıra tarixi şəxsiyyətlərimizə sər-böhtən atan, ittihadlar, iddialar səsləndirirən deputat bu dəfə daha irəli gedib.

ASDP sedri Babəkin, Şah İsmayıllı Xətənin türk olmadığını bildirib, bu azmiş kimi, Azərbaycan Respublikasının varisi olduğu Xalq Cümhuriyyətinin banisi Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin həyatının son dövrlərində türk olduğunu iddia edib. Nə danışdığını özü də anlamayan A. Əlizadə sanki döşündə gəzdirdiyi mandatın üzərində bayraqımızın yaradıcısına bu cür iftira atlığından fərqində deyil.

Hər açıqlamasında bu cür "cəsarəti" özündə tapan deputat barədə təmsil olunduğu Milli Məclisin və digər aidiyyatlı qurumların nə üçün ölçü götürməmələri her zaman olduğunu kimi yenə de ciddi təngid olunur.

Rəsulzadə İrsini Araşdırma Mərkəzinin rəhbəri, tərrixçi alim Nəsiman Yaqublu "Yeni Müsavat" a açıqlamasında

Araz Əlizadənin "Türk səhbəti" nə sərt cavablar

erzində Rəsulzadəni arxa planda saxlamaq mümkün olmayıbsa, yaxınlaşan beş ay erzində də mümkün olmayacaq. Cümhuriyyətin 100 illiyinə belə ləkələrle, kampaniyalarla getmək düzgün deyil. Bu gün da haçoq diqqət etmək lazımdır ki, yüz illikdə nə edirik. Kimin türk olub-olmaması problem olmamalıdır. Baxmayaraq ki, Rəsulzadə birmənəli şekilde türk idi. Cümhuriyyətimizin quşulmasında qeyri türkler de iştirak ediblər. Onlara qarşı bu cür

Elə danışmaq lazımdır ki, onlarla rəhət etməsin. O türk deyil, bu türkde kimi yanaşmaları kənara qoyub, o Azərbaycana nece xidmət edib düşüncəsi ilə yanaşmaq lazımdır. Qarabağı azad edəcək bir şəxs türk olma biler, amma o bunu edəcəksə, bizim üçün doğma olmalıdır".

ADP sedri Sərdar Cəlaloğlu "Bu hesab edir ki, siyasetde türkçülük məsələsi siyasi türkçülük mənasında başa düşülməlidir: "Türkçünün əsas-

şəxslərin çoxu Azərbaycana tanıdılmayıb. Tutaq ki, Rəsulzadə tatardır. Ola bilər ki, Rəsulzadənin doğulduğu o kəndə vaxtı ilə bu xalq köçürülsün. Amma elm də sübut edib ki, bu xalqlar 300 ildən sonra türklərle qaynayıb-qarışıblar, bioloji xüsusiyyətləri belə oxşarlıq təşkil edir. İrədan köyürülən tatların farslara heç bir aidiyeti yoxdur. Əger Araz Əlizadə inanmırsa, bir fars və tatin qanını İngiltərəye göndərsin, onda görəcək ki, bizdə yaşa-

Nəsiman Yaqublu: "Bu, qəsdən aparılan bir kampaniyanın tərkib hissəsidir"
Sərdar Cəlaloğlu: "Bunlar onun Azərbaycan xalqına nifrətinin nəticəsidir"

da bildirdi ki, hər bir insanın milli mənşəyi əsas götürürsə də, onun əsas Azərbaycana xidməti önde tutulmalıdır: "Bizim üçün əsas olan odur ki, bu insan Azərbaycan üçün nə edib. Rəsulzadə türk, türk olaraq da, öz əsərlərində hər zaman bunu qeyd edib. Azərbaycan türkərinin tarixi ilə bağlı yazdığı əsərlər, fəaliyyəti ilə bunu dəfələrlə sübut edib. Bunu deməyə heç ehtiyac yoxdur. Bu şəxs barəsində bu cür qeyri-etiğ cümlələrin işlədilməsi düzgün deyil. Bu məsələnin üzərində dayanmaq da lazımdır. Qarışdan Cümhuriyyətin 100 illiyi gəlir. Çok böyük bir hadisə yaxınlaşır. Bu hadisə ərəfəsində Rəsulzadə kimi Azərbaycan türkənə, bütövlükdə dünya türkçülüğünə xidmət etmiş bir şəxsiyyətin ünvaniна bu cür xoşagelməyen fikirlər söylemək mənə gəlir ki, bu qəsdən aparılan bir kampaniyanın tərkib hissəsidir. Çalışırlar ki, bu kampaniya çərçivəsində Rəsulzadə kimi bir şəxsiyyəti çəkdiklərini sözlə ifadə etmək çox çətindir. Danışanda bir az ehtiyatlı danışmaq lazımdır.

yolla saygısızlıq göstəririk. Əlimdən bəy Topçubaşov ana dilində yaza bilmir, danışmağı da bacarmırdı. Amma kim onun Azərbaycan üçün xidmətlərinə şübhə ilə yanaşır? Fətəli Xan Xoyski Cümhuriyyətin baş naziri idi, amma ana dilində danışa bilmirdi. İndi onun fəaliyyətinə kim kölgə salıb? Kim indiyə qədər Rəsulzadə, Topçubaşov, Xoyski kimi Azərbaycana xidmət edib? Onların xidmətinin nəticəsi oldu ki, Azərbaycan dünənədə 23 dövlət tərəfindən tənindir. Cümhuriyyətde ordunun baş qərargah reisi polyak-tatar millətindən olan Sulkeviç olub. O güllələnəndə deyib ki, men fəxr edirəm ki, Azərbaycan Ordu yoxayıb, onlar Azərbaycan türküdür. Siyasi kimlik bir anlayış, etnik kimlik isə tamam bir anlayışdır. Etnik kimliyin dövlət quruculuğunda heç bir rol yoxdur. Bizi en çox narahat edən odur ki, Azərbaycan tarixində həm etnik, həm siyasi türkliyütü üst-üstə düşən o qədər şəxslər var ki, Babek, Şah İsmayıllı onlar qədər qüdərtli olmayıb, fəaliyyətləri de azdır. Amma biz həmin şəxsləri sevmədiyimizə görə təbliğ etməmişik, öyrənməmişik. Nəticədə ideal sandığımız şəxslər barəsində bir söz deyilən kimi aləm qarışır. Ata-anası etnik olan Nadir şahdır ki, is-

yan tatlar fars, yoxsa türkdeyilər. Azərbaycandan çox xalqlar gəlib keçiblər, kök buraxıblar, amma onlar türkəşiblər. Buların hamısı Araz Əlizadənin Azərbaycan xalqına olan nifrəti, gözögötürməliyin nəticəsidir. Onun özü də mənşeyindən şübhələnir. Çünkü Cənubi Azərbaycandan gəliblər. Çalışır ki, öz kimliyini bu şəxsiyyətlərlə yan-yanaya qoysun. Qanların qarışmasına, siyasi kimliyə görə Rəsulzadə haqqında dedikləri tam yanlışdır. Bir nəfər alım deyə bilmez ki, Xətənin türkliyünə şübhəm var. Biri Azərbaycan uğrunda vuruşubsa, anası da, atası da ermənidirsə, yene də o türkdeyilər. Ölkəmizdə coxsayılı insanlar var ki, anaları ermənidir. Ola bilər ki, Araz Əlizadə kimliyini ana xətti ilə müəyyən edir. Bu baxımdan da bu cür fikirlər səsləndirir. Biz türklər ata xətti ilə müəyyənləşirik. Bəzi insanlar var ki, siyasi və etnik kimlikdən istifadə edirlər, lazımlı olduğunda siyasi yaxud etnik kimliklərini öne çəkirərlər".

□ Cavanşir Abbaslı

"Baxış bucağı"

Bu gün ölkə əhalisini narahat edən əsas məsələlərdən biri icbari tibbi siğortanın nə zaman həyata keçiriləcəyi məsələsidir. İki rayon üzrə pilot layihəsi həyata keçirilsə də, bütövlükda ölkənin icbari tibbi siğortaya keçilməsi 2019-cu ilə qalıb. Deputat, Yeni Azərbaycan Partiyasının Nəsimi təşkilatının sədri Məlahət İbrahimqızı "Yeni Müsavat" qəzetiñə müsahibəsində əvvəlcə bu məsələ ilə bağlı suallarımızı cavablandırırdı.

- *Məlahət xanım, siz artıq dördüncü çağrıdır ki, parlamentdəsiniz. Bunu da biliyik ki, parlamentə sahiyyə sahəsindən galmisiniz, özünüz vaxtilə tibbi işçisi olmusunuz. İcbari tibbi siğortaya keçidin gecikməsinin səbəbi nədir, niyə proses bu qədər ləng gedir?*

- Çok teşekkür edirəm, ənəməli məsələ barendə sual verdim. Bu gün Azərbaycanda ağırlığı olan sosial problemlər içərisində sahiyyə xidmeti, icbari siğorta ən vacib məsələdir. İcbari tibbi siğorta uğurları faydası belə yoxdur. Amma artıq bu sahədə böyük uğurlarımız Mən emrinim ki, 2019-cu ilde ölkəmiz tamamilə icbari tibbi siğortanın tətbiqinə keçəcək. Çünkü bundan ötrü prezidentimizin, dövlətin ciddi siyasi iradəsi var. Odur ki, bu gün

infrastrukturun müasir standartlara cavab verməsidir. Bizim bölgəlerimizdə müasir standartlara cavab veren sahiyyə infrastruktur olmasa, o infrastruktur istifadə etmək qabiliyyətinə, təhsilinə malik tibb işçilərimiz yoxdursa, icbari tibbi siğortaya keçməkdən danışmağın faydası belə yoxdur. Amma artıq bu sahədə böyük uğurlarımız

mülkiyyəti dövründə yaşadığına görə əhalimiz maliyyə idarəetməsi, maliyyə mədəniyyəti barədə geniş maariflənə bilmədi. Ona görə vətəndaşlar bu kreditləri götürüb ödəyecəyini düşünüdə və elə bir burulğana düşdü ki, buradan çıxa bilmədilər. Xarici ölkələrdə kiçik məbleğdə belə kredit götürürən kreditordan elə ciddi sənədlər istəyirlər. Cox təessüf ki, bizim bağlanan bankların eksəriyyəti soyğunluqla məşğul oldu, əhalinin maliyyə savadının azlığından

sui-istifadə etdi. Odur ki, bu gün

de hem Bakı Metropoliteninə ziyan dəydi - çünki ordakı hesab hələlik dondurulub - həm də vətəndaşlar çıxılmaz vəziyyətdə qaldı. Təsəvvür edin, əhalinin köçürüldüyü yerdə tikinti gedir, amma bunlar hələ pullarını ala bilməyib. Mən dəfələrlə müraciət etmişəm bununla bağlı. Ancaq indi biz o vətəndaşlara ancaq bunu deyirik ki, gözləyin. Azərbaycan Əmanətlərin Siyortalanması Fondundan istiqamətde hansı qərar verəcəyini gözləyirik.

- *Beynəlxalq Bankın keçmiş*

heç nə deye bilmərik. Bu il cənab prezidentin təşəbbüsü ilə parlamentdə bir qanun qəbul olundu - cezaların humanistləşdirilməsi ilə bağlı. Həqiqətən də bu, çox tarixi, yüksək qiymətləndirilən bir sənəddir. Cənab prezidentin bu təşəbbüsündən sonra Dövlət quruculuğu və hüquq siyasetində bütün qanunlar ciddi düzəlişlər və dəyişikliklər edildi, parlamentdə qəbul olundu. Yəqin ki, inşallah 2018-ci ildən bu, tətbiq olunacaq. Bu tətbiq olunduqda isə Əfv Komissiyasının da işi xeyli

"Azərbaycanda bir şey çatmir: ictimai qınaq"

Məlahət İbrahimqızı: "Müxalifət düşərgəsində İlham Əliyevə rəqib yoxdur"

"İlqar Məmmədov gərək özü əfv müräciəti etsin ki, onun məsələsinə baxılsın"

- *Günümüzün reallığı budur ki, bir çox insanları sözün həqiqi mənasında xəsta salan onların banklardan asılılığı oldu. Baxmayaraq ki, bank faizlərinin aşağı salınması, kreditlərlə bağlı yüngülləşdirici qaraların verilməsi haqqda parlamentdə də çoxsaylı çağrışlar oldu, amma nəticə dəyişmədi. Bəs, 2018-də insanları bu məsələlərlə bağlı xoş xəbərlər gözləyirmi?*

- Həqiqətən ciddi, ağrılı məsələdir. Mən də belə problemləri olan çox insanlarla rastlaşırıam. Bizim bir sira banklarımız həqiqətən de vətəndaşa qarşı soyğunluqla məşğul oldu. O bankların çoxu bağlı. Həmin bankların işçiləri qapı-qapı, müssisə-müssisə gezirdilər, zorla vətəndaşa yüksək faizlə kredit verirdilər. Bəlkə də vaxtile sovet totalitar rejimində, sosial

keyli insanın böyük miqdarda borcu var. O insanların bir qismi evlərində çıxarılb. Məhkəmələrdə də kredit işləri çoxdur, ancaq məhkəmələr qərar vere bilər və bu işlərin ucu-bucağı görürmür. Məhkəmələrin qərarının icrası ilə bağlı da ciddi problemlər mövcuddur. Yeni çox ziddiyətli vəziyyət yaranıb. Hesab edirəm ki, 2018-ci ildə bank kreditləri ilə bağlı hansısa ciddi qərarlar qəbul olunmalıdır. Məsələn, Nəsimi rayonunda Xutor deyilən ərazi metrostansiyası təkintisi ilə əlaqədar plana düşüb. İnşallah, bu yaxılarda orda növbəti metrostansiyası açılacaq. Bakı Metropoliteni de vaxtile burada yaşmış insanlara kompensasiya verdi, ailələr köçürüldürlər. Əhali de bundan çox razi idi. Amma Metropolitenin hesabı "Texnkabank" ASC-də idi. Keçən il bank bağlı. Nəticə-

"Bir sıra banklarımız vətəndaşa qarşı soyğunçuluqla məşğul oldu"

rəhbərliyi vaxtilə mənim sədikləri milyardları ölkə iqtisadiyyatna yönəltəylər, yaxud vətəndaşlara güzəştə şərtlərlə kredit versəyilər, vəziyyət başqa cür olardı...

- Tamamilə sizinle razıyam. Beynəlxalq Bankın timsalında deyək, onların dağıtdığı dövlət vəsaiti xalqın büdcəsidir, hər bir vətəndaşın zəhməti, alın təridir. Elə bu bankın rəhbərliyində olan şəxslərin hesabına coxsayı vətəndaşımız əziyyət çəkirər.

- *Yol-naqliyyat hadisələri nəticəsində dünyasını dəyişənlərin sayının artması da həzirdə müzakirə olunan məsələlərdəndir. Xüsusiələr piyada ölümürlər ilə bağlı faktlar çoxalır. Belə hallarla bağlı nə etmək olar?*

- Bütün Azərbaycanda bir şey çatmir: ictimai qınaq. Avropanın inkişaf etmiş ölkələrində bir nəfər insanların gözü qarşısında piyada keçidi üçün zolaq, yaxud yeraltı-yerüstü keçid ola-ola, bir nəfər qadağan olunmuş yerdən keçə, digər insanlar onun üstüne hücum çəkər, ən azı ciddi tənqid edərlər. Amma çox təessüf ki, Azərbaycanda ictimai qınaq yoxdur.

- *Tütür məmulatlarının məhdudlaşdırılması istiqamətində qanun qəbul olundu. Hələ icraya yönəldilməyib, amma görünən budur ki, elə də asan olmayıcaq. Bununla bağlı nələr təklif edirsiniz?*

- Ele bu da çox vacib məsələdir. Siqaretin sağlamlığı çox ciddi zərəri olmaqla yanaşı, etraf mühitimizə mənfi təsiri də danılmazdır. Bu gün bütün dünəyada ekologianın problemləri qlobal dəyər kimi qiymətləndirilir. Atmosferin sərhədi yoxdur ki. Nikotin, siqaret tütüşü ətrafa da yayılır, yalnız siqaret çəkəni zəhərləmir. Mən təmiz hava almaq istəyirəm, siqaret çəkəni niyə mənim hüququmu pozma-

şərtləşdirilməsi də yaxşı hal deyil, bununla millətin imici korlanar. Ona görə də biz daha çox qınağı artırmalıyıq. Bakıda nə qədər gözel istirahət parkları var. Gedirsən, baxırsan ki, qarşısındakı adam tum qabığı tullayı yere. Heç kəs də onu qınamır ki, ay qardaş, ay bacı, niyə bunu edirsiniz? Yeni insan digər canlılardan fərqli olmalıdır. Bu gün Afrikada insanlar artıq mədəni səviyyədə yaşamağı özlərinə təlqin ediblər. İndi biz Azərbaycanda cəzaları, cərimələri artırıdıqca başqa milletlər bizi o qədər də yaxşı baxmaz. Avropada məişət tullantıları atılan yerlərə kameralar qoyublar ki, kim kənarə tullantı atırsa, onu izleyir və yüksək məbleğdə cərimə edirər.

- *Ailələrdə baş verən qətller, zorakılıqlar da artır. Bunun sabəbi nədir?*

- Həqiqətən, bu, çox ürək ağdan, narahatedici məsələdir. 21-ci əsrde humanizmdən, bəşəri dəyərlərden danişdığımız halda, insanlar özlərinin aila üzvlərini, hətta ata-anasını, övladını, bac-qardaşını qətlə yetirir. Bu, artıq mənəviyyat məsələsidir. Cox təessüf ki, bu kimi hadisələr artıb. Hesab edirəm ki, bunun səbəbləri cəmiyyətdə araşdırılmalı və qarşısının alınması üçün ciddi tədbirlər planı hazırlanmalıdır.

- *Məlahət xanım, ilin son günlərində adətən, əfv sərəncamı imzalanır və bu dəfə də gözlənti var idi. Amma deyəsən, bu dəfə əfv olmayıcaq.*

- Mən sizə ənənəvi cavab verəcəyəm. Əfv komissiyası dəmi komissiyadır, komissiya üzvlərinə də vaxtaşırı müraciətərələr gəlir. Amma əfv fərmanını imzalamaq möhtərem prezidentimizin səlahiyyətindədir. Ona görə də biz möhtərem prezidentimizin səlahiyyəti ilə bağlı

yüngülləşəcək. Cənab prezident sağ olsun ki, belə bir qərar qəbul etdi. Təkçə cəzaçəkmə müəssisələrində minlərlə məhəkum var. Onların özü dövlətin üzərində bir yükdür. Dövlət onların xərclərini öz boynuna götürür, bu məsələ hökumətin üzərindədir. İkinci də dövlət siyasetinin humanistləşdirilməsi çox mühüm hadisədir. Cəzaçəkmə müəssisələrində bu qanunun şamil olunacağı minlərlə məhəkum var. Ancaq sözsüz ki, qanunun tətbiqi elə də asan deyil, onların işləri madde-maddə tehill olunmalıdır.

- *REAL sadri İlqar Məmmədova bağlı na gözənlər?*

- İlqar Məmmədov gərək özü əfv üçün müraciət etsin ki, onun məsələsinə baxılsın. Əfv Komissiyasının əsasnaməsinə görə, mütəqə ya məhəkum özü, ya aila üzvü müraciət etməlidir. Adam özü müraciət etmirsə, o, necə əfv oluna bilər? Mən açığı, onun hansı maddələrlə məhəkum olunduğunu dəqiq bilmirəm. Amma hesab edirəm ki, müraciət məsələsində qeyri-adı bir şey yoxdur. Üzr istəmək, "bağışlayın" demək o qədərmi çatındır?

- *Gələn il prezident seçkiləridir. Rəhbərlik etdiyiniz YAP-in Nəsimi təşkilatının namizədi kimdir?*

- Əlbəttə ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədi bəlli dir. 2003-cü ildən bu günə qədər YAP-in namizədi möhtərem prezidentimiz cənab İlham Əliyevdir. Əslinde o, yalnız YAP-in deyil, xalqın mütəqə ya məhəkum özü, ona görə də qədərmi çatındır. Əlavə olaraq, il 2018-ci il prezident seçkilərində İlham Əliyev alternativsiz namizəddir. □

**Elsad PASHASOV,
"Yeni Müsavat"**

Yumşaq dəmir ölkəsi

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

"Nə xoşbəxt imişəm bir zaman, Allah, Xəbərim olmayıb bu səadətdən"

(Əli Kərim)

İqtisadi inkişafımızın alovlu sobası "Dəmirbank"ı da ərətdi. Deyilənə görə yaranma tarixi 1989-cu ilə gedib çıxan ən qədim banklarımızdan biri artıq yoxdur. Ancaq bambıl manşalarımızdan biri deməşkən, "qəti qorxusun yoxdur", bu bankın bağlanmasıñ ölkəmizə hər hansı təsiri olmayacaqdır. Çünkü bizdə əslində normal bazar iqtisadiyyatı, maliyyə sektorunu, azad rəqabət, qiymətli kağızların sərbəst dövriyyəsi və sairə yoxdur. Hər şey rəhbərlikdəki 3-4 adamın əlinin altındakı 3-4 bankda dövr edir. Orda nəsə olanda bəlkə maliyyə sektorumuñ sarsılır, devalvasiya olur. Qalan hallarda problemsiz ötüşürük. Xalqımız döyümlü xalqdır.

Ela bu təzadlı durumu sosial məsələ nazirinin təzə açıqlamalarının birindən də anlamaq olar. Səlim müəllim etiraf edib ki, bizdə işçi qüvvəsi çoxdur, hamiya iş çatdırmaq üçün bazarmız isə zəifdir. Xüsusən gənclər işsizlikdən əziyyət çəkir, bunu hamımız aydın bilirik, görürük. İşleyen hər kəs ətrafına, qohum-əqrəbasına baxsa iş tapmayan en azı 6-7 nəfər gənci saya bilər. İki universitet, magistratura qurtaran gənclər dükənlərdə nəzarətçi vəzifəsi təklif edilir - en yaxşı halda. O da 300 manata. Yenə ən yaxşı halda.

Ancaq bu durumda baxırsan işsizliyin iddən-ile aşağı düşməsindən dəm vurulur. Bəs bu necə olur? Sosial məsələ naziri hər kəsə çatacaq işin olmadığını, dolayısı ile çoxlu insanın işsiz qaldığını etiraf edir, statistika naziri isə işsizliyin azaldığını açıqlamağa məcburdur. Necə deyərlər, bu etdirse, pişik hanı, pişikdirdət hanı?

Bakıdan şimal sərhədimizə gedən yolda, hardasa Xızı tərəflərde külək enerjisi turbinlərini, el dilində yazsaq, yel-dəyirmənlərini görmüşünüz. Onlar həmişə mələl-mələl boyunlarını qisib dururlar, heç fırlanmaqla araları yoxdur. Halbuki, bizdə Xəzər qırığı zonalar küləkləri ilə tanınır, hətta Bakının adının "küləklər şəhəri" mənası vermesi ehtimalı vardır. (Şəxsən mən bunun benzin, neft baki sözlərin-dən yaranması versiyasına inanıram). Keçən həftə o tur-binlərin "Azeriç" tərkibinə verilməsi fərmanı çıxdı. Buna qədər isə Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinə (qisaltmasını ABED yazaq, guya yeməli olsun) daxilmiş. Yaxşı, heç soruşan yoxdur ki, bəs bu ABED-ə daxil olanda enerji sektoruna qatqısı, xeyri nə olub? İndən belə nə gözlənilir? Alternativin ciddi bir qolunu ənənəvi enerji idarəsinə qatırsansa, bəs alternativdə nə qaldı? Güneş və təzək? Ümumiyyətlə, o ABED-in xeyri yoxdursa, hamısını harasa qatmaq lazımdır.

Əlbəttə, belə suallar vermək axmaqlıqdır, boynuma alıram. Beynəlxalq Bankda yeyintilər hara getdi, MTN niyə ləğv olundu, Qarabağ harda qaldı, Alp Ər Tonqa öldümü? Gəlin beynimizi yormayaq. Beynimizi gözəl günlər üçün saxlayaqq. Onsuz camaatin çıxu yalançı elm kateqoriyasından olan "insan bütün ömrü boyu beyninin yalnız 5 fərizindən yararlanır" gopuna inanır. Maraqlansan bizdə işsiz adamlar bəlkə işləyənlərdən daha çox iş görürələr. Kasıbalar varlılardan xoşbəxtidir. Aclar toxlardan artıq doyubdur. Pulsuzlar manat haqda Mərkəzi Bankın sədrindən çox fi-kirləşirlər. Bu kimi səbəblər toplusu da respublikamızın dövlət arabasını daim qabağa basmaqdır, respublikamız kosmosa Güneş kimi doğmaqdadır.

Hətta ola bilər ki, vergilər nazirini də "Turan" İnformasiya Agentliyinə qarşı qanunsuz iddialar üzündən işdən qovdular. Çünkü nazir qovulandan az sonra məhkəmə "Turan"ın xeyrinə qərar çıxardı.

Biz gərək bu xoşbəxtliyimizin qədrini bilək. Sonra gec olar.

Bakı üçün kritik il, çətin seçim

Bitməkdə olan 2017-ci ilin növbəti ilə "proyeksiya" edəcək mühüm hadisələrindən biri də ABŞ-in açıqladığı Milli Təhlükəsizlik Strategiyası oldu. Azərbaycanın təhlükəsizliyi üçün də təsirsiz ötüşməyəcək həmin sonadən Vaşinqtonun yaxın illərə hesablanmış "Yol xəritəsi" de adlandırılara bilər - doğuracağı bütün pozitiv və neqativ nəticələri ilə birgə.

Bu, bir gerçək ki, dünyada artıq yeni "soyuq savaş"ın küləkləri əsməyə başlayıb. Ötən həftə ABŞ-in Ukraynaya ölümçül silahlar vermək haqda çıxardığı qərar, Gürcüstani altdan-altdan silahlandırması, Şərqi Avropa ölkələrində özünün hərbi mövcudluğunu gücləndirməsi və rakət hücumundan daha mükəmməl müdafiə sistemləri qurmağa davam etməsi, bütövlükde sürətli silahlanma yarışının yeni mərhələyə adlaması, Yaxın və Orta Şərqi Rusiya ilə geosiyasi toqquşmanın yeni çalarları SSRİ-nin süqutundan sonra növbəti "soyuq savaş"ın əlamətləri sayıla bilər. Bu savaşdan ağır sanksiyalar altında olan, herbi qüdrəti iqtisadi-maliyyə potensialı ilə iddən-ile daha böyük təzad təşkil edən Rusyanın qalib ayrılağında danişmaga isə dəyməz.

Bu arada Rusyanın 2018-ci il üçün hərbi bütçəsi açıqlanıb. Şimal qonşumuz gələn il hərbi xərclərə 46 milyard dollar ayıracıq. Müqayise üçün qeyd edək ki, 2018-ci il ABŞ-in müdafiə bütçəsi təqribən 700 milyard dollar məbləğində nəzərdə tutulub ki, bu da Rusyanın hərbi xərclərindən təxminən 15 dəfə (!!) çoxdur. Aradakı fərq özlüyündə çox şey desə də, belə görünür ki, Kreml arxayın salan yeganə amil Rusyanın nüvə başlıqlarının sayına görə dünya birincisi olmasıdır - 8484 başlıq (ABŞ-da 7506, Çinде 250 başlıq var).

"Rusyanın potensial təhdidlərə qarşı reaksiya vermək kimi suveren haqqı və imkanları var". Rusiya prezidenti Vladimir Putinin bu sözleri də yəqin ki, en əvvəl ölkənin böyük nüvə potensialına olan arxayıncılıqlıdan irəli gelir. Putin onu da deyib ki, ABŞ-in yeni Milli Təhlükəsizlik Strategiyasına həcum və aqressiv xarakter daşıyır. "ABŞ bütün işləri kiçik və orta mənzilli rakətlərin ləğvi haqqında razılışmanı yox etməye doğru aparır. Rusiya öz nüvə gücünü inkişaf etdirməlidir", - deyə o, böyük ehtimalla, elə əsas raqibi ABŞ-i nəzərdə tutaraq hədələyici tonda əlavə edib.

Sadalananlar Rusiya ilə ABŞ arasında gərginliyin qarşındaki illərdə artan xətərə güclənəcəyi ilə bərabər, gərginliyin digər strateji sahələrə, hətta nüvə təhlükəsizliyi sferasına yansiyacağının anonsu sayıla bilər. Rusiyaya münasibətdə ənənəvi sərt siyaset yürüdən respublikaçılara kimiciliyi dönenimde Putin iqtidarına (hənsi ki, gələn mart seçkilərində yəqin ki, daha 6 il həkimiyətə qalmaq imkanı qazanacaq) münasibət hər halda, bundan yumşaq olmayıacaq. Həm də o səbəbdən ki, ne Krim və Donbas məsələsində (Ukrayna), nə də Gürcüstana və digər "Yaxın xaric" ölkələrinə qarşı Moskvadan aqressiv siyasetində yumşal-

"Soyuq müharibə" qapıda "Azərbaycanın birçə yolu qalır, o da..."

ABŞ-Rusiya qarşıdurmasının gələn il pik həddə çatacağının anonsu verildi; 2018-ci ildə Dağlıq Qarabağ problemi qlobal güclərin xarici siyaset maraqlarının periferiyasına sürüşəcək - iddia...

ma, yaxud Qərble, ABŞ və NATO ilə uzlaşma gözlənilmir. Əksinə. Qeyd edək ki, ABŞ-in yeni Milli Təhlükəsizlik Strategiyasında bu məsələ "qırmızı xətt" kimi keçir, Rusiya Ukrayna və Gürcüstana birbaşa hərbi müdaxilə etməkde ittihad olunur. Sitat: "Rusiya Gürcüstan və Ukraynaya soxulmaqla göstərdi ki, region ölkələrinin suverenliyini pozmağa hazırlıdır. Rusiya həmçinin, öz nüvə potensialını artırmaq və həcum silahlarını yerləşdirməklə öz qonşularını hədələrə qorxutmaqda davam edir".

Buradan çıxan əsas qənaət odur ki, Rusyanın həmsərhəd postsovet ölkələrinə qarşı aqressiv siyasetinə ABŞ daha əvvəlki kimi seyrə qalmaq niyyətində deyil. Bu da sözsüz ki, Moskvdə adekvat qıçıq yaradacaq. Söhbət həm də hərbi xarakterli vəsaitlərdən gedir. Artıq qeyd olunduğu kimi, ABŞ-in Ukraynaya ölümçül silahlar verilməye başlaması, Gürcüstani altdan-altdan en müasir döyüş sistemləri ilə təchiz oləməsi buna sübütür.

ABŞ-in Milli Təhlükəsizlik Strategiyasından yuxarıda getirdiyimiz sitat postsovet ölkəsi kimi Azərbaycana və onun maraqlarına da birbaşa daxli var. Ən azından ona görə ki, Rusiya illərdə Ermənistanla birgə ərazilərimizin 20%-nin şərliki işğalçısıdır. Bu və digər səbəblərdən iki qlobal geosiyasi güc arasında budəfəki qütbleşmə, "soyuq savaş" region ölkələrin taleyinə de izsiz ötüşə bilmez.

O sırada Azərbaycan kimi ölkələrin siyasi dövrlərənən hər hansıa yer almışdan dolayı seçimlə üzləşməsi istisna deyil. Ölkəmizin coğrafi mövqeyi, onun

var - eger Ağ Evin müvafiq qərarı olarsa. Beləcə, Barak Obamanın çox sevdiyi "yumşaq güc" taktikası tədricən unudulmağa doğru gedəcək, nüvə dövlətlərinin ar-tan qarşıdurması isə bütün səviyyelerde - geosiyasi, hərbi, informasiya, sosial-medəni, idman və s. sahələrdə özünü göstərəcək. Əlbəttə ki, biz Koreya yarımadası, İran, Suriya və şübhəsiz ki, Ukrayna ətrafinda və ehtimal ki, başqa istiqamətlərdə gərginliyin artmasına görəcəyik. Ancaq dünüşürəm ki, dünya 2018-ci ilə qlobal hərbi toqquşmadan qaza biləcək. Hər halda, Amerika artıq effektli silah kimi sanksiyalar əsasında yiyələnib və təbii ki, ondan imtina etməyəcək - politoloq bildirib.

Onun sözlərinə görə, belə şərtlər altında Azərbaycanın əvvəlki balanslı siyaseti davam etdirməkden savayı yolu qalmır. "Bakının bu siyaseti İrəvanın "ya-ya", yəni "həm Rusiya, həm Qərb" siyasetindən köklü şəkildə fərqlənir. Qərb istiqamətində rəsmi Bakı üçün manev sahəsi olduqca məhduddur. Səbəbləri çıxır. İlk növbədə Azərbaycanın İran və Rusiya arasındakı coğrafi mövqeyi göstərələ bilər. Moskva və Tehran isə ABŞ-a qarşı Obama dönəmi ilə müqayisədə daha güclü dirənişə hazırlaşır", - politoloq vurğulayıb.

Qarabağ böhranının həll perspektivinə gəlincə, politoloq hesab edir ki, gələn il Moskva və Vaşinqton üçün bu problem xarici siyaset maraqlarının periferiyasına sürüşəcək və danışçılar prosesi tədricən dayanacaq: "Böyük oyunçularda sühələr maraqlarına maraqlı yalnız qəfil, fors-major vəziyyətlərdə (mühərribə - red.) təzədən yaranara bilər", - deyə o, əlavə edib.

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan dekabrin 25-də Gürcüstana iki ginlük işgizar səfər edəcək. Ermənistan mediasının yaydığı xəbərə görə, görüş zamanı ikitərəflə əlaqələrin genişləndirilməsi məsələri müzakirə olunacaq. Serj Sərkisyan Gürcüstan prezidenti Georgi Marqvelaşvili, baş nazir Georgi Kverkaşvili, parlamentin sədri İrakli Kobaxidze, eləcə də Gürcüstan patriarchı II İlya ilə görüşəcək.

(Şimali Osetiya)-Qori marşrutudur ki, bu da Cənubi Osetiya-dan keçir. O, Yuxarı Larsdan 80 km uzun olsa da, daha uyğun iqlim şərtləri və relyef üzündən məqsədəyənqandır.

Dəmirdiyolu rentabelli deyil, bələ ki Rusiyadan Ermənistana

daşıyıcılarını Gürcüstana güzəştli şərtlərlə satır. Gürcüstana 500 mindən yuxarı azərbaycanlı yaşayır və onlar orada ən qədim aboregen xalqdır. Gürcüstan Azərbaycanın torpaqlarını işgal edən və hələ də düşməncilik eləyən Ermənistana

Gürcüstan hökumətindən Azərbaycana qarşı xəyanət kimi qərar

Ermənistana Rusiyadan yük daşınması üçün yeni dəhliz verilir; **Natiq Miri:** "Heç kim təminat verə bilməz ki, həmin dəhlizdən silah daşınmayıacaq"

Sərkisyanın səfəri öncəsi Gürcüstanın baş naziri Georgi Kvirkvaşvili erməni mallarının fors-major hallarında Abxaziya və Cənubi Osetiya vasitəsilə Gürcüstan ərazisindəki nəqliyyat dəhlizlərindən keçməsinin mümkünliyünü bəyan edib. Bu işe Gürcüstan müxalifətində güclü reaksiya doğurub və qalmaqla sebəb olub.

Müxalif "Milli hərəkat" Partiyasının tələbi ilə Georgi Kvirkvaşvili parlamentdə açıqlama verməli olub. O deyib ki, bu dəhlizlər 2011-ci ildə Gürcüstanla Rusiya arasında imzalanan

"Gömrük idarəetməsi və malların monitorinqinin əsas prinsipləri haqqında" sazişlə müyyəyen edilib. Saziş çərçivəsində 2011-ci ilin dekabr ayının 19-da Berndə Gürcüstan Gəlirlər Xidməti (ölkənin Maliyyə Nazirliyinin nezdində fəaliyyət göstərir) İsvəçərinin SGS şirkəti ilə malların monitorinqi üzrə müqavilə bağlayıb. Ermənistanda bu dəhlizlərdən Rusiyaya malların təchizi məqsədile istifadə ediləcək: "Tərifimizdən imzalanan müqavilənən heç bir bəndi dövlətimizin maraqlarının əleyhinə deyil. Man təkrar edirəm, səhəbat ancaq fors-major situasiyadan gedir, yəni qar yağında, yaxud Yuxarı Lars keçidi istiqamətində qar uqunu, sürüşmə baş verəndə. Vurğulayıram ki, fors-major hallarında Tsixinvali və ölkənin tranzit statusundan istifadə edən digər dövlətlər yararlana bilərlər".

Hökumətin başçısının bu bəyanatı müxalifət tərəfindən bir səfəri ilə 25-dekabrın 25-də Gürcüstan səfərindən öncəsi. Səfəri öncəsi, Gürcüstanın ərazisindən Erməni mallarının daşınmasına qarşı tərəfənəkən, təmənət etmədiyi Abxaziya və Cənubi Osetiya ərazilərindən keçməlidir. Bu işə Gürcüstan müxalifətində güclü reaksiya doğurub və qalmaqla sebəb olub.

Müxalif "Milli hərəkat" Partiyasının tələbi ilə Georgi Kvirkvaşvili parlamentdə açıqlama verməli olub. O deyib ki, bu dəhlizlər 2011-ci ildə Gürcüstanla Rusiya arasında imzalanan

"Gömrük idarəetməsi və malların monitorinqinin əsas prinsipləri haqqında" sazişlə müyyəyen edilib. Saziş çərçivəsində 2011-ci ilin dekabr ayının 19-da Berndə Gürcüstan Gəlirlər Xidməti (ölkənin Maliyyə Nazirliyinin nezdində fəaliyyət göstərir) İsvəçərinin SGS şirkəti ilə malların monitorinqi üzrə müqavilə bağlayıb. Ermənistanda bu dəhlizlərdən Rusiyaya malların təchizi məqsədile istifadə ediləcək: "Tərifimizdən imzalanan müqavilənən heç bir bəndi dövlətimizin maraqlarının əleyhinə deyil. Man təkrar edirəm, səhəbat ancaq fors-major situasiyadan gedir, yəni qar yağında, yaxud Yuxarı Lars keçidi istiqamətində qar uqunu, sürüşmə baş verəndə. Vurğulayıram ki, fors-major hallarında Tsixinvali və ölkənin tranzit statusundan istifadə edən digər dövlətlər yararlana bilərlər".

Hökumətin başçısının bu bəyanatı müxalifət tərəfindən bir səfəri ilə 25-dekabrın 25-də Gürcüstan səfərindən öncəsi. Səfəri öncəsi, Gürcüstanın ərazisindən Erməni mallarının daşınmasına qarşı tərəfənəkən, təmənət etmədiyi Abxaziya və Cənubi Osetiya ərazilərindən keçməlidir. Bu işə Gürcüstan müxalifətində güclü reaksiya doğurub və qalmaqla sebəb olub.

Lakin iqtisadi baxımdan Ermənistana üçün ən sərfelisi Nar

mənalı qarşılanmayıb. Saziş Tiflisin Rusyanın Ümumdünya Ticaret Təşkilatına qəbulu üçün vətonu aradan qaldırmışından sonra imzalanıb. Sazişin şərtlərinə əsasən, ticaret dəhlizləri Gürcüstanın nezərət etmədiyi Abxaziya və Cənubi Osetiya ərazilərindən keçməlidir. Bu işə Gürcüstan müxalifətində güclü reaksiya doğurub və qalmaqla sebəb olub.

Gürcüstanın sabiq xarici işlər naziri, müxalifətə "Vahid milli hərəkat" Partiyasının üzvü Qroqol Vaşadze bildirib ki, üçüncü ölkələr tərəfindən dəhlizlər istifade 2011-ci ilin sazişinin pozulması da olsa qədim olur. Hansı ki, həmin dəhliz 1990-ci illərin əvvəllərində bağlı idi və Yuxarı Lars keçidində qış aylarında hərəket çətinləşəndə Ermənistana yüklerin daşınması ancaq Gürcüstan limanlarından mümkün olurdu.

Bu baxımdan fors-major siyasiyalarda Ermənistandan Cənubi Osetiya dəhlizləndən istifadə etməsi bu ölkə üçün doğrudan da böyük hədiyyədir. Rəsmi Bakı hələlik bu məsələyə rəaksiya verməyib.

Politoloq Natiq Miri "Yeni Müsavat" a bərədə şərhində bildirdi ki, Gürcüstan hökumətinin bu addımı Azərbaycanın maraqlarına ziddir. Bunu hətta Azərbaycana xəyanət kimi də dəyərləndirmək mümkündür. Çünkü həm iqtisadi cəhətdən, həm də enerji ilə təmən edilmişsi baxımdan bütün səviyyələrdə Azərbaycan Gürcüstana illərdir misli görünməmiş dəstək verir, Gürcüstanın iqtisadiyyatının çökəməsində Azərbaycanın çox böyük rolü olub və bu gün var: "Ən çətin vaxtlarında Gürcüstanla ilk əl uzadan Azərbaycanın hökuməti ilə danışqlar aparıb. Lakin müsbət nəticə olmayıb. Düşünürəm ki, gürcü hökumətinin son qərarında Moskvadan təsiri olub".

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Yolsuz prezidentin yol açmaqlığı

Elsad PASASOY
epashasoy@yahoo.com

Ermənistanın maliyyə naziri Vardan Aramyan deyib ki, ölkədə yoxsulluğun seviyyəsi 29,4 faizdir, bura da sosial gərginlikdən damışmaq olmaz. Hələ bu, işgalçi ölkənin yoxsulları barədə rəsmi rəqəmdir, əslinde veziyətin dramatikliyini hər kəs bilir. Ele bir neçə gün əvvəl beynəlxalq təşkilatlardan biri Ermənistan əhalisini ən az əmək haqqı alanların "liderlər qrupu"nda göstərmişdi.

İndi siyahılara altdan-yuxarı "liderlik" edən bu ölkənin, ruslar demiş, "gəzəyən rehbəri" Gürcüstana iki ginlük işgizar səfərə gedib. Belə görünür ki, erməni prezident bu səfərə "xilas sefəri" kimi baxır və nə yolla olursa-olsun Gürcüstandan nələrsə qoparmaq niyetindədir. Heç şübhəsiz ki, Sərkisyan ölkəsi üçün çox mühüm əhəmiyyətə malik olan dəhlizlər, Ermənistana Rusiya ilə birləşdirən yolu açılmasını xahiş edəcək.

Tiflis səfəri Sərkisyan üçün çox vacibdir. Çünkü üç aydan sonra səlahiyyət müddəti bitir. Baş nazir kürsüsüne oturmaq üçünse ona hansısa "yüksekliyi" almaq çox lazımdır. Hazırkı şərtlər Serjin xeyrində deyil, ölkə səfər veziyətdə, əhali qazır, 2017-ci ildə Dağlıq Qarabağın "müstəqilliyinin" ən azı bir ölkə tərəfindən tanınacağı haqda vəd sabun köpüyü kimi əriyib getdi. Üstəlik də, 2016-ci ilin aprel döyüşləndə itirilmiş yüksəkliklər...

Özü də bu il Bakı-Tiflis-Qars qatarı Ermenistanın yanından keçib-getdi, ermənilər baxa-baxa qaldı. Qarabağın işğalı üzərində hakimiyətə gələn bu cani təkcə işgal zonasından 4 milyardlıq qərimət əldə etse də, erməni əhalisini miskin güne salıb. İndiki halda onun hökumətə rehberlik etməsini şərtləndirən ciddi arqumenti, parlaq bir qəlebəsi yoxdur. Bu səbəbdən heç şübhəsiz, o, hakimiyətinin ömrünü uzatmaq naməne Gürcüstanın rehberliyinə "daşı etəyində töküb" Abxaziyadan keçən dəmirolunu açmaq, ya Cənubi Osetiyadan gələn Qori - Sxinvali - Vladikavkaz yolunun bərpası üçün dil təkəcək.

Amma Rusyanın işğali altında olan Abxaziya dəmir yoluun bərpası və ya Cənubi Osetiyadan yoluun çəkilməsi o deməkdir ki, Tiflis bu bölgələrin işğal faktını qəbul etmiş olacaq, taleyi ilə barışacaq. Gürcüstan hakimiyəti buna gedərmi? Təsəvvür edin, ABŞ sərt şəkildə Rusiyadan Gürcüstan torpaqlarını azad etmeye çağırır, bu arada Tiflis belə bir qərar verir. Hər halda Serj Sərkisyanın gürcü həmkarı Marqvelaşvilidən yol razılığı ala biləcəyi inandırıcı görünmür.

Gərek Gürcüstan hakimiyəti erməni hiyləsinə uymasın. Əks təqdirdə özünü bələya salacaq. Çünkü bu gün Ermənistən dirçəlməsi ermənilərin kompakt yaşadığı Cava-xetiyanın da Gürcüstandan qoparılması ilə nəticələnəcək. Fakt budur ki, ermənilər Gürcüstana qarşı da ərazi iddiası irəli sürürlər. Hətta Cavaxetiyanın Ermənistana məxsus olduğunu iddia edərək sərhəd xəttini Gürcüstanın içərilərə doğru irəli çəkirər - rus hərbçilərin köməyi ilə...

Üstəlik, bu bədnəm qoşular Gürcüstandakı kilsələrin əksəriyyətinin "ermənilər məxsus olduğunu" deyirlər. Görəsən, Serj Sərkisyan Gürcüstan patriarxi II İlya ilə görüşdə bu iddiaları neçə əsaslandıracaq?

İstənilən halda, Tiflis Bakı ilə münasibətlərə xələ getirən addım atmamalıdır. Düzdür, qərar vermək hər bir ölkənin daxili işidir. Lakin gürcülər unutmasın ki, onların çətin günlərində yardım elini uzadan, donmaqdən xilas edən Azərbaycan olub və Azərbaycanın liderliyi ilə nəhəng layihələrin gerçəkləşməsi qonşu ölkəyə böyük vəsaitlər qazanıdılır.

Ermənistən isə Cənubi Qafqazın üz qarasıdır. Üstəlik, Qarabağ separatçıları ilə Cənubi Osetiya və Abxaziya separatçılarının bir yerde həyata keçirdiyi xəyanətkar hərəkətləri də unudulmamalıdır. Şübə yox ki, Ermənistən yolun açılması Rusiyaya da lazımdır, Gümrüdəki hərbi bazaya yüklerin daşınması üçün. Bu yolu açsa, o, Kremlin dəstəyini qazanacaq. Ancaq Tiflis buna getsə, Azərbaycana böyük bir pislik etmiş olacaq.

İstənilən halda Tiflis diqqəti olmalıdır. Bir vaxtlar ermənilər Azərbaycandan yaylaqları istedilər, müvəqqəti... Sonra ilan kimi bölgələrimə dolandılar, dediler nəinki yaylaqlar, elə Qarabağ da bizimdir.

Əslində Ermənistən bütün mənalarda yolsuz qalıb, yolağında qalıb, bilmir hara getsin, kime sığınsın. Nə olsun ki, Avropa İttifaqı ilə saziş imzalayıb, "haça-paşa" vəzifədədir, bu yandan da Avrasiya Birliyinə pərçimlənib. Elə üç ay əvvəl Tiflisdə keçiriləcək NATO təlimlərindən son anda imtina etdi, Putin Sərkisyanın qulağını burandan sonra... İndi gürcülərdən yol almaq istəyir bu yolsuz.

Daha bir ili arxada qoymaq üzrəyik. Bütün dünyada ağır böhran ilinin ardından gələn 2017-ci il bir çox hadisələrlə yadda qaldı. Azərbaycanın tanınmış iqtisadçıları "Yeni Müsavat" a ilin yekunları ilə bağlı röylərini açıqlayıblar. Həmin mövqeləri sizə təqdim edirik.

Iqtisadçı ekspert Pərviz Heydərov hesab edir ki, bu il bütövlükdə uğurlu iqtisadi hadisələrlə yadda qaldı: "İl ərzində ticarət və tədiyyə balansında müsbət saldo elde olunub. Bu, valyuta bazarda sabitlik yaranmasının əsas şəti olub. Qeyri-neft sektorunda 2,5 faiz, qeyri-neft sənaye sahəsində 3 faizdən, aqrar sektorda isə 4 faizdən çox inkişaf elde olunub. Neftin qiymətinin aşağı düşməsinin ÜDM-in həcmində mənfi təsir etməsinə baxmayaraq, qeyri-neft sektorunu onun 70 faizini təşkil edib. Ölkənin ixrac potensialından səmərəli istifadə olunması istiqamətində görülən işlər uğurlu nəticələr verir. Belə ki qeyri-neft məhsulları üzrə ixracın həcmi getdikcə artır. Və bu, artan dinamika üzrə inkişaf göstərir. İl in müsbət iqtisadi hadisələrinə geldikdə isə əsas etibarı ilə aşağıdakılardır. Birincisi, bir sıra beynəlxalq hesabatlıarda, o cümlədən "Doing Business 2018" hesabatında Azərbaycanın ötən illə müqayisədə daha 8 pillə irəliləyərək, 190 ölkə arasında 57-ci yerdə yüksəlməsidir. Ölkəmizin mövqeyi 10 indikatordan 6-sı üzrə yaxşılaşdırıb ki, elektrik enerjisine əlçatanlığa görə 3 pillə, daşınmaz əmlakın qeydiyyatı üzrə 1 pillə, kiçik sərmayəçilərin hüquqlarının qorunması üzrə 22 pillə, vergilərin ödənməsindən görə 5 pillə, müqavilələrin icrasına görə 6 pillə və müflislemənin həllinə görə 39 pillə irəliləmiş. İkinci, bu il neft-qaz sektorunda "Azəri-Çıraq-Güneşli" yatağının gelecekdə işlənilməsi ilə bağlı yeni kontrakt imzalandı. Və bu müddət 2050-ci ilə qədər uzadıldı. Bu kontrakt bizim üçün daha da yaxşı şərtlərlə təmin edilmişdir. Düzdür, "Əsrin kontraktı" da Azərbaycana çox böyük faydalara gətirdi. O vaxt üçün mümkün qədər ən gözəl şərtlər təmin edilmişdi. Ancaq indiki şərtlər ölkəmiz üçün daha əlverişlidir, daha da yaxşıdır. Bu şərtlərin əsas məhiyyəti ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın iştirak payı 11 faizdən 25 faizə qaldırıldı və mənfəət neftinin 75 faizi Azərbaycan tərəfənə veriləcək. Dövlət Neft Şirkəti yeni kontraktin podaratıcı kimi iştirak edəcək və ölkəmizə xarici neft şirkətləri tərəfindən 3,6 milyard dollar bonus ödənişəcək.

Üçüncü mühüm iqtisadi hadisə isə Bakı-Tiflis-Qars (BTQ) dəməri yolu layihəsinin başa çatması oldu. BTQ dəmir yolu tarixi İpek Yolunun, yeni onun barəsinin tərkib hissəsidir. Və bundan Çin, Qazaxıstan, Orta Asiya, Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiye və Avropa ölkələri birgə istifadə edəcəklər... BTQ-nin reallaşdırılması mümkün sayılmır, texniki imkanlar və maliyyə vəsaiti mənbələri yox dərcəsində görünürdü. Əlbəttə, layihəyə kənar dövlətlər də maraq göstərən idd iyi və onu ciddiə alsaydılar, reallaşdırma işləri 10 il uzanmazdi. Və sözügedən layihə bir neçə il idd i, istifadə id. BTQ layihəsinə 10 ilde 650 milyon ABŞ dollarına yaxın vəsait xərclənib. Sözügedən yol vəsaiti ilkin mərhələdə 5 milyon

İlin əsas iqtisadi yekunu: BTQ, yeni neft kontrakt və manat...

Azərbaycanın tanınmış iqtisadçıları yola saldığımız ili dəyərləndirdilər

ton, sonraki mərhələdə isə 17 milyon ton, daha sonra isə bir az da böyük həcmdə yüklerin daşınacağı nəzərdə tutulur. Bu gün uzaq Çindən Avropaya və onun en ucqar nöqtəsi olan Londona dəmir yolu vardır və tam gücüyle fəaliyyət göstərməkdedir. Ancaq Azərbaycanın tranzit imkanları böyük rəqabət qabiliyyətliliyi vəd edir. Həm qısa mesafe baxımdan, həm də mümkün aşağı tariflərin tətbiq olunacağı baxımdan..."

Milli Məclisin üzvü, iqtisadi və Sosial innovasiyalar İnstitutunun rəhbəri Əli Məsimli: "İqtisadi islahatların əhatə dairəsi, templəri və ardıcılığı Azərbaycan iqtisadiyyatının üzləşdiyi yeniyi çağırışlara, hazırlı postneft dövrünün tələb və məntiqinə tam uyğun gelməsə də, hər halda, 2017-ci il ərzində neftin qiymətinin orta hesabla 25 faiz artması, dövlət satınalmalarında idxlən məhdudlaşdırılması, habelə ixracın stimullaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində qeyri-neft ixracının artması, xarici ticarət balansının yaxşılaşması, son iki ilde ilk dəfə olaraq tədiyyə balansının cari əməliyyatlar hesabında 1 milyard dollardan artıq profisitin yaranması və sair bu ilin fevralından sonra manatın məzənnəsinin nisbi sabit qalmasında mühüm rol oynadı. Bütün bunlar iqtisadiyyatdakı müsbət yüksək meyllərin ilin sonuna qədər qorunub saxlanmasına yaxşı təsir etdi.

Azərbaycan Bakı-Tiflis-Qars yeni dəmir yolu bağlantısı layihəsinin reallaşmasında öncəli rol oynamaqla gələcəyə hesablanmış, daha bir mühüm addım atıldı. Çindən İngiltərəyədək olan məkanda Asiya ilə Avropanın birləşməsində özünə-

məxsus rol oynayacaq Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu bağlantısı iqtisadi fayda gətirmək yanaşı, həm də Azərbaycanı tranzit daşımaların mərkəzinə çevirməkle ölkəmizin önemini artıracaq".

Iqtisadçı-alim, ADR Hərəkatının rəhbəri Qubad İbədoğlu: "Bu ilin müsbət hadisələri sırasında manatın məzənnəsinin sabitləşməsini qeyd etmək olar. Bu istiqamətdə baş verən dəyişikliklər, manata olan etimadın artırılmasına yönəlmüş səyələr müsbət qiymətləndirilə bilər. Düzdür, nəticələri həلا tam qənaətəbəx adlandırmıq olmaz. Amma təsnilən halda nəzərə alməq lazımdır ki, əvvəlki illərdə yaşılmış ajiotajın əvəzinə bu il sabit məzənnə ilə başa vura bildik.

İkinci müsbət hadisə Bakı-Tiflis-Qars dəmiryol xəttinin işe salınmasıdır. Uzun illərdən sonra layihə başa çatdı. Bu, həm

Dünya bazarlarında neftin bahalaşması və kapital axını məhdudlaşdırın bəzi tədbirlər fonunda ölkədə maliyyə sabitliyinin qaranti olan tədiyyə balansında 2 illik fasılədən sonra müsbət saldonun yaranmasını müsbət qiymətləndirirəm".

Iqtisadçı-alim, İqtisadi Təşəbbüsələrə Yardım İctimai Birliyinin rəhbəri Azər Mehiyev hesab edir ki, ilin müsbət hadisəsi kimi neftin dünya bazar qiymətinin sabitləşməsini göstərmək olar. Bu sabitləşmə nəticəsində hökumət tədiyyə balansını sabitləşdirə bildi. Manatın məzənnəsində sabitliyin elde olunması, yaxın dövr üçün iqtisadi artıma zəmin yaranması müşahidə olundu.

Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu istifadəyə verilməsi ilin müsbət hadisələrindən biri hesab oluna bilər. Layihə illərdə Azərbaycandan böyük həcmde vəsatlıların xərclənməsi ilə nəticələnirdi. Bu xərcləmələr başa çatdı. Yolun Azərbaycan üçün nə qədər faydalı olacaq bundan sonra aparlaç logistika siyasetində asılı olacaq.

İlin daha bir hadisəsi "Azəri-Çıraq-Güneşli" yatağı üzrə yəni hasilatın pay bölgüsü sazişinin imzalanmasıdır. Əslində bunu tam müsbət bir hadisə kimi qiymətləndirmək çətindir. Birinci layihənin başa çatmasına 7 il qalmış onun yenilənməsindən Azərbaycan dövlətinin nələr elde edəcəyi həla də cəmiyyət üçün qaranlıq qalır. Eyni zamanda bunun yalnız bir layihə üçün olduğu, yaxud digər sazişlər üzrə de analoji addımların atılacağı bəlli deyil. Bütün bu prosedurların tənzimləyən bir hüquq bazanın olmaması qeyri-müəyyənliyi artırır.

İl ərzində hökumət biznes mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində müəyyən addımlar atıldı. Söhbət biznes mühitinin yaxşılaşdırılması məqsadlı tədbirlər planının qəbul edilməsindən, Kredit Zəmanət Fondunun yaradılmasından, kənd təsərrüfatı istehsalı sahəsində subsidiyalışmanın artırılmasından, texnoloji, sənaye və aqroparkların yaradılmasından gedir. Bunlar qeyri-neft sektorunun inkişafına baxımdan doğru seçilmiş alətlər olsalar da, onların hansı neticələr verəcəyini söyləmək çətindir.

Ona görə ki, adətən qəbul edilən qərarlarla real həyatda bizneslə bağlı gedən proseslər ziddiyət teşkil edir. Hər bir halda, 2016-ci ildəki qeyri-müəyyənlik bir qədər aradan qalxdı".

□ **Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"**

Azərbaycan son Yeni il həftəsinə qədəm qoyub. Bir həftədən sonra ölkəmiz üçün mühüm hadisələrlə yadda qalmışdır. 2018-ci il gəlir. Gələn ilin oktyabrında Azərbaycanda prezident seçkilərinin olacağını düşünsək, daha çox siyasi proseslərə zəngin bir ilin bizi gözlədini təxmin etmək olar.

Əsas diqqət siyasi, iqtisadi, sosial yönündə ola biləcək dəyişikliklərə yönəlib. Ölkə iqtidarıının seki ilində bu istiqamətlərdə köklü dəyişikliklərə gedib-getməyəcəyi inidin sualı doğurur. Siyasi şərhçilər həkimiyətin seckilərə qədər ciddi kadrlar dəyişiklikləri edə biləcəyinin anonsunu verməkdəirlər. Xüsusilə, əsas dövlət strukturlarında belə dəyişikliklərin olacağı, bir çox iri ranqli məmurların vəzifələri ilə vidalaşacaqları deyil.

Lakin bunun əksini deyən şərhçilər də az deyil. Onlar düşünürler ki, iqtidár ən azından seckilərə qədər komanda daxilində narazılıqların olmaması, bunun seki prosesinə təsir etməməsi üçün dəyişiklikləri yubadacaq. 2018-ci ilin son iki ayının bu yöndə çoxsaylı sürprizlərlə zəngin olacaq proqnozlaşdırılır. Həkim komanda daxilində seckilərlə bağlı müəyyən fikr ayıqlarının olmasının da burada mühüm rol oyanacağı vurğulanır.

"Turan" İnformasiya Agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev hesab edir ki, islahatlarla bağlı 2018-ci ildə daha çox bəyanatlar ola bilər: "Hənsia bir anons verile bilər. Açıqı, seckilərdən əvvəl ciddi islahatların olacağını gözləmirəm. Amma anonsların səslənməsi olacaq. Kadr islahatlarında düşünürəm ki, davamlı dəyişikliklər olacaq. Əsasən, yeni kadrlar I vitse-prezidentin ətrafında toplasacaq. Onun komandasının formalşması davam edəcək, bu komandanın üzvləri mühüm vəzifələrə getiriləcək. Getdikcə köhnə kadrların yeniləri ilə əvəzlənməsi prosesi gedəcək. Əsasən seki hazırlığı ve həkimiyətin seccicilərin rəhbətini qazanmaq üçün fəaliyyətlərinin

şahidi olacaq. İş adamları üçün şəraitin yaxşılaşdırılması və Qərble münasibətin normallaşdırılması istiqamətində də işlər görülecekdir. Vətəndaş cəmiyyəti ilə münasibətin normallaşdırılması istiqamətində də fəaliyyətlər ola bilər, yəni siyasi məhbusların azadlığı buraxılması, müəyyən qərarların qəbulu, ictimai təşkilatlara işləmək şəraitin yaradılması və digər addımlar atıla bilər. Bunları hakimiy-

rib-vernəməyəcəyi olacaq. Bu baxımdan yaya qədər proseslər sürətli şəkildə getmelidir. Müxtəlif faktorlar var ki, həkimiyətə seckilərə qədər ciddi problemlər yaranıb. Son zamanlar neftin qiymətinin düşə biləcəyi ehtimalları səslənir. Əger belə bir vəziyyət yaranarsa, Azərbaycanda üçüncü devalvasiya dalğası qaçılmasa olacaq. Bu da cəmiyyətdə ciddi gərginliklə nəticələnə bilər. Bunları hakimiy-

də nəsə söyləmək çətindir. Amma özü gedə bilər. Hesab edirəm ki, proseslər daha çox I vitse-prezidentə işləyəcək. Hər şey şəraitdən asılı olacaq. Vəziyyət o qədər də qənaətbəxş deyil. Son zamanlar bank sisteminde baş verənlər, sosial-iqtisadi durumun gərginləşməsi bunu deməyə əsas verir".

Azərbaycan Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev gelən

2018-ə doğru son həftə - gələn il islahatlara gedilecəkmi?

Mehman Əliyev:
"Köhnə kadrların yeniləri ilə əvəzlənməsi prosesi gedəcək"

Fərəc Quliyev:
"Gələn il bir sıra dəyişikliklərin baş verməsi gözləniləndir"

hamısı hesab edirəm ki, gələn il olacaq".

M.Əliyev konkret hansi müddətdə dəyişikliklər gözlədiyi də açıqladı: "Düşünürəm ki, gələn ilin əvvəllərindən bu proses gedəcək. Bizdə iki ay əvvəldən seki prosesi başlayacaq. O vaxta qədər yeni siyasetin kontrolları formalşmalıdır ki, seccicilər hazır olsunlar, yəni kimə səs verəcəkləri yaxud seckilərdə iştirak edib-ətməyəcəkləri barədə. Burada əsas vacib olan Qərbin həkimiyətə seki prosesində dəstək ve-

yət başa düşməmiş deyil. Belə hallarda isə cəmiyyətə münasibətlərin qurulması çox vacib olur. Əslinde ciddi dəyişikliklər prezident seckilərindən sonra görünür. Seckidən qabaq həsab edirəm ki, secciyə gedən komandanın müəyyən dərəcədə yeniden qurulması, oturmuş şəkildə proseslərə qatılması daha vacibdir. Çünkü həkimiyətin daxilində fərqli baxışlar var. İqtidara vacibdir ki, seckilər qədər bu problemləri aradan götürsün. Prezidentin özü mü seckilərə gedəcək, bu barə-

linin çok əhəmiyyətli olduğunu söylədi: "Artıq hər kəs Qarabağın bu şəkildə qalması ilə razılaşır. Bu baxımdan gələn ilde bir qədər ferqli siyaset yürüdüləməsi gərəkdir və yəqin bu siyaset yürüdüləcək. Yeni layihənin həyata keçirilməsi lazımdır, bunun üçün də ciddi kadr islahatları gərəkir. İdarəetmədən əməkliyət yaradılır. Müəyyən yəni, gənc, əməkli kadrların iş bəşinə gətirilməsi həm yaxşıdır, həm də zərurtdır. Müəyyən nazirliklərin buraxılması, yeniləri ilə birləşdirilmələri və bu kimi atılan addımlar davam etməlidir. Bundan əlavə, karyeraları ərzində bir çox zədələnmiş məmurlar var ki, artıq onlar vezifələrindən getməyə başlayıblar, bu proses də davamlı olmalıdır. Çevik islahatları üçün yaxşı bir komandaya ehtiyac var. Bu baxımdan gələn il bir sıra dəyişikliklərin baş vermesi gözləniləndir. Gələn il seki illidir, bütün siyasi əvvələrə canlanma olacaq. Vitse-prezidentlər postu hələ ki bir təyinatlı olub. Nazirlər Kabinetinin qalıb-qalmaması məsələsi belə, müzakirə oluna bilər. Çünkü paralel struktur təsiri başlışayır. Xeyli işlər var. Aylara bölmərəm, amma kadr dəyişikliklərinin olması gözləniləndir".

□ **Cavansır ABBASLİ,**
□ **"Yeni Müsavat"**

xarici ölkələrdə erməni həmkarlarından dərs aldıqları, iş birliyi yaratdıqları haqda məlumatlara rast gəlir. Səbəb nədir?

"Ermənilər stilist və vizajistlik sahəsində dünyada birincidirlər. Çünkü onların kompleksləri yoxdur. Bu səbəbdən erməni stilistlərindən çox şey öyrənməliyik". Bu sözləri tanınmış stilist Sərxan Saxarov "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirib.

"Həzirdə Amerikada ən güclü gözəllik studiyalarının sahibi ermənilərdir. Fikrimcə, Şəfəq xanımın ermənilərdən ustəd dərsleri almasını qinamaq olmaz. Əksinə, gedib öyrənsin, inkişaf etsin, bundan sonra erməni və digər ölkələrin stilistləri ilə rəqib ola bilər. Əger bu gün desək ki, bu ermenidir, gürçürdür və yaxud digəridir, o zaman ireli addımı ata bilmerik. Hər bir uğurda bir nəsil, bir cəmiyyət qurban gedir".

Təbii ki, bu, Sərxan Saxarovun subyektiv fikridir.
□ **Xalidə GƏRAY,**
□ **"Yeni Müsavat"**

"Yeni Müsavat" a daxil olan məlumatə görə, xalq artistinin stilist qızı təqiblərə tab getirməyərək erməni həmkarı ilə məneceri isə bu məsələdən xəberəsiz olduğunu bildirdi.

Şəfəq Novruzovanın rəyini alımağa çalışsaq da, cəhdlərimiz alınamıdı. Stiliştin İlaha adlı məneceri isə bu məsələdən xəberəsiz olduğunu bildirdi.

Ümumiyyətə, təkər xalq artistinin qızı deyil, digər yerli stilistlərin də zaman-zaman

**Qatıl kürəyi
sigallayanlar**

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Azərbaycan möhkəmələrində bir-birindən əcaib, qırıba və tükürpəden cinayət işlərinə baxılır. Siz siyasi proseslərə jurnalistlərin buraxılmamasına, oradan lancaq vəkillərin dedikləri əsasında xəber yazmalarına baxmayın, sıravi işləre yaşılı işq yandırılır.

Yeri gəlmışken, siyasi proseslərdə jurnalistlərin iştirakı məsələsində hökumətin ağızı Əli İnsanovda, Hacı Məmmədovda "yandı". Ondan bəri hissə-hissə məhdudiyyətlər başlandı. Məsələn, Güler Əhmədovdan işində jurnalistləri içəri buraxırdılar, amma telefonlarını, diktafonlarını, fotoaparatlarını içəri keçirməyə qoymurdular. Səbəb?

Tarixdə bununla bağlı hər hansı bir fakt, səs, foto-video görüntüsə qalmasın, arxivlər tərtəmiz olsun. Vicdanları kimi. Get-gedə gördülər ki, biz jurnalistlərin elə zala girməsi də ciddi problemidir. Necə deyərlər, "bunlar şəkli də, videonu da gözləri ilə çakırlar". Beləcə, başladılar həmkarımızı Ağır Cinayətlərə dair İşlər Üzrə Məhkəmənin dar küçələrdə qapıda süründürməyə... Təbii, sıravi vətəndaşların işindən başqa.

Elə onlardan birini yada salmaq istəyirəm. Çoxdanır məraqla izlədiyim bir məhkəmə işi gedir. Qısqanlıq zəminində bir taksi sürücüsünü öldürünen kişinin məhkəmə prosesini həmkarlarımız yazar. Yəqin siz də oxumusuz. Toydan xanımı ilə birgə sərəço halda qaydan kişi taksi sürücüsünün həyat yoldaşına pis nəzərlə baxdığını görür, səhəri gün biçaqlayıır. Cinayət işinin detalları mətbuata çıxmamış, yəni, təkcə xəbəri verilən gün sosial şəbəkədə ciddi müzakirə başlıdır. Hətta qələmənə hörmət etdiyim jurnalistlər də daxil olmaqla iddia etdilər ki, "bəs taksi sürücüsü darduğu yerde heç bir xanıma söz atmaz, yəqin ki, qadın düz-əməlli biri olmayıb". Elə beləcə də dədilər. Görmeza-bilmeza, qadını tanımadan, hətta bu torpaqlarda çoxdan təsdiqini tapmış "günah olendədir" tipli məsəlini de gözardı edərək dədilər bunu. Ölkədəki qadın qətləri çoxaldıqca da eyni mənəzərəni görürəm. Dərhal "ağbircək-ağsaqqal" cütlüyü şəhər verir. Məlum olur ki, qadın öldürülübse, ya da döyüllübse, mütləq günah ondadır. Ya namussuzluq edib, ya böyükərin üzünə qayıdıb, ya da... Kəsəsi, günahı olmasa, başına bunlar gəlməzmiş...

Dünən cinayət işinin materialları açıqlandı. Həm təqsirləndirilən, həm də onun xanımı iddia etdilər ki, taksi sürücüsü gerçəkdən də özünü yaxşı aparmayıb - güzgüdən qadına baxıb, ona nömrəsinə göstərib, gülümsünüb, içkili əre de tez-tez "sən içkilisin, yat" deyərək, öz çirkin məramını sezdirib. Qadının əri də səhər ayıq başla bu davranışın intiqamını alıb. Qarşı tərafın şahidləri isə iddia etdilər ki, ortada namus məsəlesi yox, dini zəmində mübahisə var imiş, hadisə bunun üstündə baş verib...

Ölkə o qədər rəngarəngdir ki, hətta insan qətləne belə asanlıqla don geyindirmək olur. "Öldürüb? Düz edib. Çünkü arvadına maşının pəncərəsindən baxmışdı, ölesi id". Ya da "dini məsələdə fikir anlaşılmazıqları var idi, ona görə öldürüb". Yəni, hər iki halda ödürüb bilər. "Əsas"lar o qədər güclüdür ki. Qatıl çox rahatlıqla el gözündə təmizə çıxarıla bilir. Halbuki bütün bunları yaradan sebəb "qara kurtkalı qaqaş" psixologiyasıdır. Ömründə bir kitab üzü açmayı, ara söhbətləri ilə çıxdı ortaya bütün bunlar. Yəni, savad, pul hər şeyi həll etmir. "Dünyagörüşü" ifadəsinə də çox bel bağlamaq olmaz. Təyyarəye minib, dünyanın o biri ucuna getmək hələ o dünyani görməkən xəbər vermir. Sən o təyyarəye özün bilmedən, fərqlindən olmadan cəmodan kimi də minə bilərsən. Görüb də dünyani dərk etmədən, anlamadan, çözmedən cansız eşa kimi də geri qayıtmanın mümkündür...

Taksici cinayətine qayıdaq. Bəli, bu ölkədə taksici də, döñərçi də, maşın ustası da... hər an bir cinayətin qurbanına çevrilə bilər. Xırda bir söz atışmasının, ya da yan baxışın nəticəsində qan tökülebilə bilər. Və faciə təkcə onda deyil ki, bir insanın, onun ailəsinin həyatı sönər. Faciə ondadır ki, bu sayaq qətlərə haqq qazandıran yüz minlər var bu ölkədə. Birinin digərinin həyatına son qoymağa haqqı çatdığını düşünən beyinsizlərlə bir məmlekəti paylaşıb, eyni havanı udurur. "Baxıbsa cəhənəmə baxıb. Taksidən düş, evinə get, bir daha da o adam xatırlama" deyən neçə nəfər çıxar bu müzakirələrdə? Hər kəs qatılın arxasındadır, "oğulsan" deyib, gizli-gizli kürəyini sigallayır.

Biz də deyirik ki, ölkədə məisət qətlərinin sayı niyə belə çoxalıb? Bəlkə səbəbi içimzdə axtarıq?

Türkiyənin gündəmini silkləyən Rza Zərrab işi yekunlaşmaq üzərdir. Azərbaycan əsilli iranlı iş adamı Rza Zərrabın məhkəməsində sonda yeganə ittihad olunan şəxs kimi Türkiyənin "Xalq Bank"ının baş direktor müavini Hakan Atilla qeyd olunub.

Qarşidan Yeni il tətli gəldiyi üçün ehtimal olunur ki, məhkəmə bu müddətə qədər yekunlaşacaq və qərar açıqlanacaq. Bəs məhkəmənin qərarı ədalətlili, yoxsa siyasi olacaq?

Məhkəmə prosesinin davam etdiyi ərzəfdə ABŞ-la Türkiyə arasında münasibətlər bir qədər də gərginləşdi. Xüsusilə də fikirlər var ki, Quds məsəlesi ilə bağlı İstanbulda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İET) toplantısı, BMT-nin qərarı və Ərdoğanın ortaya qoyduğu mövqə Tramp administrasiyasını daha da qızışlandırdı. Bütün bu olaylar Zərrab işinə də təsir edə bilərmi?

"Yeni Müsavat"a danışan politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, məhkəmənin yekun qərarı siyasi olacaq: "Siyasetin hüquqa qarışıdı, məhkəmə orqanlarına hökm etdiyi bir qərar olacaq. Düzdür, Amerikada məhkəmə müstəqildir və əsasən ədalətli qərarlar çıxarmağa mehkumdur. Ancaq Rza Zərrab olayında onu ələ aldılar. Nəticədə Zərrabdan Türkiyəye və onun prezidenti Ərdoğan qarşı müxtəlif kompromatların yayılması üçün istifadə etdilər. Demirəm ki, Rza Zərrab irəli sürürlən iddiaların heç də hamisində suçlu deyil. Bəli, Zərrabın o dövrə İrana qarşı tətbiq edilən sanksiyaların yan keçərək, onların qızıl ehtiyatlarını dollar və avroya çevirirək, "Xalq bank" vasitəsilə yenidən İrana göndərməsi faktdır və bu, təsdiq olunub. Çox təessüf ki, bəzi nazirlərin adı da bu qalmaqla-

"Zərrab işi" bu həftə yekunlaşır: qərar ədalətli yoxsa, siyasi olacaq...

Politoloq: "Məhkəmənin qərarları hər hansı bir ölkəyə, xüsusilə də bu ölkənin ayrı-ayrı vətəndaşlarına təsir gücү olmayan, tövsiyə xarakterli qərarlar olacaq"

gərisib. Çünkü həmin qalmaqla ilk olaraq özünü Türkiyədə büruze verdi. Daha sonra isə bu istiqamətdə Ərdoğanın özü ciddi tədqiqatlar apardı, hökumətin tərkibində müəyyən dəyişikliklər etdi, nazirləri də vəzifədən uzaqlaşdırıldı. Məhkəmə demək olar ki, bu məsələlərin hamisina diqqət ayırr. Ortada isə rüşvet olaylarının olduğunu Zərrabın verdiyi faktlar əsasında təsdiqləyiblər. Zərrab nankorluq ede-

rək, onun üçün Türkiyədə şərait yaranan Ərdoğanın da adını məhkəmədə çəkdi. Ancaq bu, hər hansı bir hüquqi məsuliyyət yaranan məsələ deyil. Sadəcə olaraq deyilib ki, guya "Xalq bank" vasitəsilə əldə olunmuş valyutanın İrana göndərilməsinə birbaşa Ərdoğan göstəriş verib. Hər halda hadisələr, o qədər də xoşagələn deyil. Həmin prosesler Türkiyədə baş verən zaman və buna qarşı pro-

filaktik tədbirlər görülən vaxt da olayı yaranmışdı. Bir sözə, Türkiyə bu məsəlinə əncamını özü çəkdi. Onlar buna lazımi siyasi qiymət verdilər. Amerikanın isə məhkəmələrdə bu məsələlərdən Türkiyəyə qarşı istifadə etmesi o qədər də uzaqqorən addım deyil".

Politoloq bildirib ki, Türkiyə açıq şəkildə deyir ki, İrana qarşı tətbiq edilən sanksiyalara razi deyildi: "Qonşu ölkəyə xüsusi də qida məhsullarının göndərilməsi üçün lazımi adımların atılması Türkiyə göz yummamışdı. Sırf olaraq humanitar və insani qayğıları nəzərdə tutaraq, buna gedilib. İndi Amerika ürəyi istədiyi dövlətə hənsiyyətə məsələləri əsas götürüb sanksiyalar tətbiq edəcəksə və buna da qoşulmayı digər dövlətlərdən də tələb edəcəksə, bu, o qədər də məntiqə uyğun qərar deyil. Hesab edirəm ki, Zərrab məhkəməsinin aldığı qərarlar hər hansı ölkəyə, xüsusi də bu ölkənin ayrı-ayrı və-

təndaşlarına təsir gücü olmayı, tövsiyə xarakterli qərar olacaq. Bundan da yalnız siyasi polemikalarda bir fakt kimi istifadə edə bilərlər. Ancaq daha uzağa getmək mümkün olmayaq. Ümumiyyətə, Amerika ilə Türkiyənin münasibətləri təkçə Zərrab olayına görə pisləşmeyib. Bu hadisələrdən başqa Türkiyənin Rusiyadan S-400 tipli hava hücumundan müdafiə sistemlərini alması məsəlesi da var. Eyni zamanda Suriyada Rusiya ilə birlikdə Türkiyənin hərəkəti de Amerikanın xoşuna gelmədi. Bir sözə, Zərrab olayından başqa bir neçə mühüm amil var ki, çoxdandır Türkiyə-Amerika münasibətlərini soyutmaqdə davam edirdi. Bu məsələdə eyni zamanda Trampin da xüsusi rolu var. Trampin Quds qərarı demək olar ki, Türkiyə ilə münasibətlərin korlanmasında zirvə nöqtəsi oldu. Türkiye bu məsələlərdə həm siyasi, həm də hüquqi cəhətdən kifayət qədər savadlı hərəkət etdi. Əvvəl İET-in sədri kimi zirvə toplantısını keçirdi. Burada Trampin qərarını heçə endirən Fələstinin dövləti kimi tanınması şərqi Qudsun də bu dövlətin paytaxtı kimi tanınması haqqında müsəlman ölkələrinə tövsiyə verdi. Bir sözə, son dövrə baş verənlər çox təhlükəli hadisələr idi. Türkiyə-ABŞ arasında münasibətlərinə sonuncu nöqtəni də Türkiyənin təklifi ilə BMT-yə Quds və Fələstin məsələsinin çıxarılması oldu. Təhlükəsizlik Şurasında bu qərar keçməsə də, Türkiyə israrla bu məsələnin Baş meclise çıxarılmasını tələb edib, buna nail oldu. Nəticə etibarilə hətta Amerikanın müttəfiqləri belə Trampin verdiyi Qudsla bağlı qərarı boykot etdilər. Bu, tarixdə misli görünəməmiş hadisə idi. Münasibətlərə zərbə vursa da, bu işde Türkiyə haqlı idi. Türkiyə Amerikanın oluzorluğunu qarşısını almaq üçün haqlı cəhdərən göstərdi".

□ Əli RAIS
□ "Yeni Müsavat"

"Trampin Quds qərarına ondan sonrakı ABŞ prezidenti veto qoyacaq"

Siyasi ekspert: "ABŞ səfirliliyinin Qudsə köçürülməsi

Trampin prezidentliyi dövründə reallaşmayıacaq, bu tipli qərarları onun impiçment məsələsinin tezləşdirə bilər"

imi nümayəndəsi Nikki Heyli səsvermədən önce BMT-nin 193 üzvündən 180 üzvünün elektron poçt ünvanına göndərdiyi xəbərdarlıq mesajında prezident Donald Trampin Qudsla bağlı səsverməyə şəxsi məsələsi kimi baxlığı, səsvermənin gedisi ilə şəxşən maraqlandığı, bütün səslərin qeyd ediləcəyini və səsvermədə ABŞ əleyhinə səs veren ölkələr barədə ölçü götürüleceyini bildirmişdi. Bu isə Tramp administrasiyasının birbaşa Qudsla bağlı səsvermənin nəticəsinə təsir etmək üçün əl atlığı açıq-aşkar diplomatik şəntaj id. Səsvermədən bir gün sonra ABŞ prezidenti Donald Tramp müxtəlif programlar çerçivəsində ABŞ-dan maliyyələşə və Qudsla bağlı qərarı dəstəkləməyən ölkələrin, maliyyəsinin kəsiləcəyi ilə bağlı fikirləri də Qudsla bağlı qərarın onun şəxsi qərarı olmasının sübutu idi. BMT Baş Assambleyasında səsvermənin nəticəsi de Trampa şəxsi

qərarına görə verilən təpki sayılımalıdır".

Ekspert hesab edir ki, Trampin bu cür yanlış qərarları ABŞ-in dünyada nüfuzuna ciddi zərbələr vurmaqdadır: "Bələ davam etsə, bu tipli qərarları onun impiçment məsələsinin tezləşdirə bilər. ABŞ səfirliliyinin Qudsə köçürülməsi Trampin prezidentlik müddətində realaşmayacaq. Bu, həm də uzun illər çəkəcək texniki problemlərle müşayiət olunacaq bir prosesdir. Trampdan sonrakı prezident isə beynəlxalq hüquq və BMT qətnamələrinə zidd olan, ABŞ-in dünyadakı və Yaxın Şərqi sülh yaratma rolu və təşəbbüsüna şübhə salan, tərefdəsi olan müsəlman ölkələri ilə münasibətlərini zədələyen, nəticə olaraq ABŞ-in dünyadakı nüfuzuna xələl getirən bu qəra-ba böyük ehtimalla veto qoya-caq".

□ Etibar SEYİDAĞA,
□ "Yeni Müsavat"

Yegane Hacıyeva

bəri formallaşmış, uzun illərdir seki kampaniyaları zamanı müxtəlif icmaların səslərini qazanmaq üçün partiyalar tərəfindən istifadə olunan berkimiş streetipler mövcuddur: "Məsələn, hər seki kampaniyaları zamanı demokrat, republikaçı, liberalitan, konstitusiya partiyalar-

rından olan namızedlər səs ugurunda ispan əsilli icma üçün sərhədə bağlı mesajlar, erməni icması üçün "genosid"in tanınması ilə bağlı, indus əsilli icma üçün imtiyazlarla bağlı, yəhudi icması üçün isə Qudsun statusu ilə bağlı mesajlar verirlər. Bu, artıq bir neçə 10 illiklərdir davam edir və Donald Tramp Qudsə İsrailin paytaxtı kimi tanıyacağını və ABŞ-in bu ölkədəki səfirliyini Qudsə köçürücəyini söz vermiş ilk namizəd deyildi. ABŞ Konqresi tərəfindən səfirliyin Qudsə köçürmə qərarı hələ 1995-ci ildə qəbul edilib. O zamanı və sonrakı prezidentlərin hamısı ABŞ-in milli maraqlarına hədə kimi, dünyadakı və Yaxın Şərqi sülh yaratma rolu və təşəbbüsünə şübhə salacağın, müsəlman ölkələri ilə münasibətlərini zədəleyəcəyinə, nəticə

olaraq ABŞ-in dünyadakı nüfuzuna xələl getirən Rza Zərrab işi yekunlaşmaq üzərdir. Azərbaycan əsilli iranlı iş adamı Rza Zərrabın məhkəməsində sonda yeganə ittihad olunan şəxs kimi Türkiyənin "Xalq Bank"ının baş direktor müavini Hakan Atilla qeyd olunub.

Bəs, bu qərar Donald Trampin özbəşinə verdiyi yanlış qərar idi, yoxsa Amerika "dərin dövləti"nin verdiyi qərar sayıla bilər?

Siyasi ekspert Yegane Hacıyeva "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, ABŞ siyasetində uzun illərdən

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

2017

-ci ilin sonuncu həftəsinə girmişik. Adətən ilsonu yekunlar edilir, növbəti təqvimini üçün planlar çizilir. Əfsus ki, Dağlıq Qarabağ probleminin dinc yolla həlli ilə bağlı nə ürəkəçən yekun var, nə də 2018-ci il üçün hansısa nikbin plan və ya proqnoz.

Gerçek bundan ibarətdir ki, ATƏT-in Minsk Qrupunu həmsədrlerinin konfliktin həllinə indiki destruktiv yanaşması deyiməzsə, beləcə, böyük sülh şansı üçün neçə-neçə qiymətli il boşuna gedə bilər. Təsadüfi deyil ki, Qarabağla bağlı proqnozlar əsasən müharibə yönündədir.

"2018-ci ildə savaş riski həddən artıq yüksəkdir. Çünkü məsələnin həlli uzana bilməz".

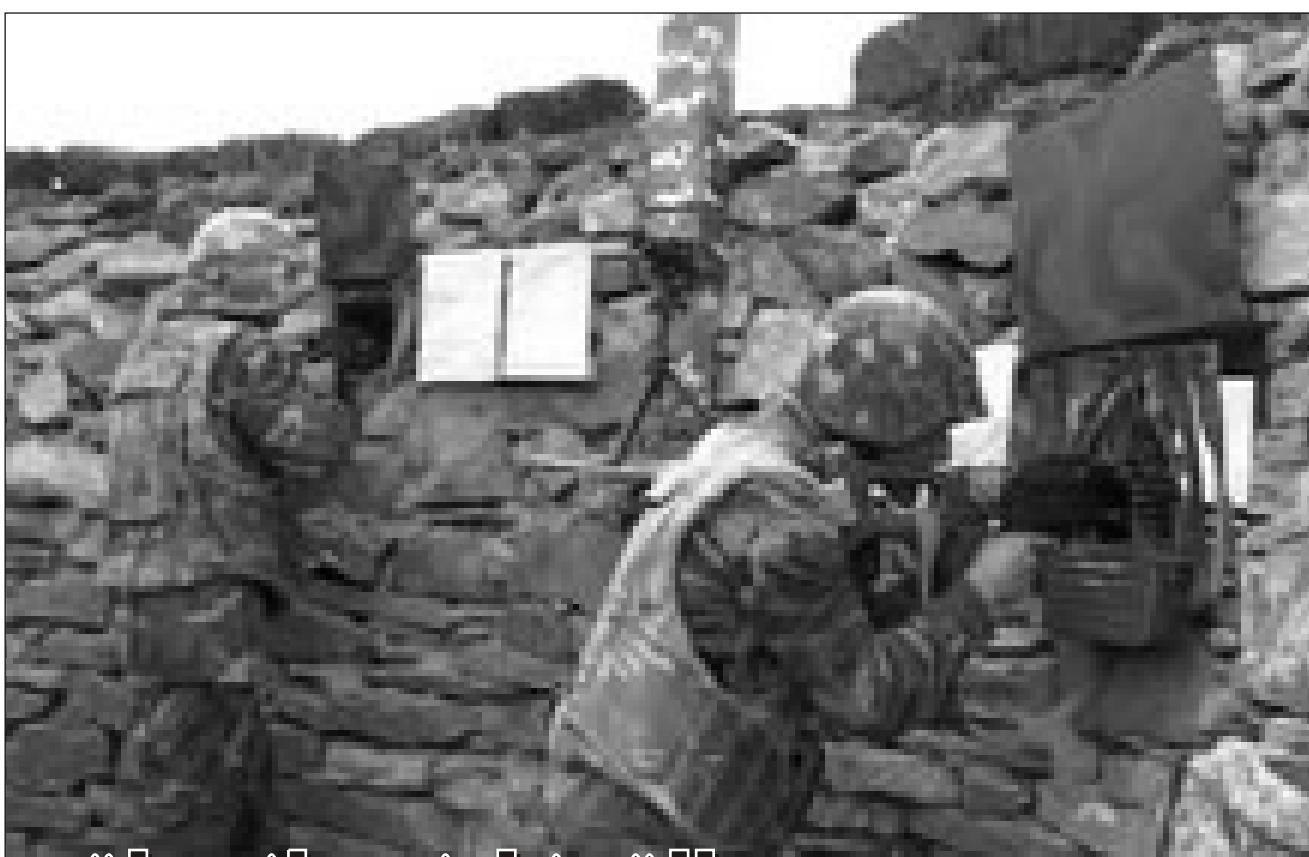
"Qarabağ probleminin həlli Dnestryanı münaqişənin həllindən çətindir" - Moldova prezidenti

"Qarabağ və Dnestryanı münaqişələrini müqayisə etdikdə, Moldovanın bəxti daha çox gətirib, çünkü Dnestryanı problemini həll etmək daha asandır". Bu barədə, Moldova prezidenti Igor Dodon 2017-ci ilin yekunlarına dair keçirdiyi mətbuat konfransında APA-nın sualını cavablandırırankən deyib.

Separatçılığın yayılmasının qarşısını almaq üçün beynəlxalq ictimaiyyətin mümkün addımlarına dair sualını cavablandırıran Dodon, Dnestryanı probleminin həllinə yalnız Qərb-Moskva münasibətlərinin yaxşılaşmasından sonra nail olacağını hesab etdiyini bildirib.

"Mən ümidiyim ki, postsovet məkanında həll olunmamış bütün məsələlər dinc yolla həllini tapacaq. Hər kəsin öz həqiqəti var. Biz hamımız geləcəyə baxmalıyıq, bütün bu vəziyyətlərdən çıxış yollarını taparaq, birləikdə irəliləmeliyik. Bu münaqişə ilə (Dağlıq Qarabağ münaqişəsi - red.) müqayisədə, Moldovanın bəxti daha çox gətirib, çünkü bizim problemi (Dnestryanı problemini - red.) həll etmək daha asandır. Hesab edirəm ki, Qərb-Moskva münasibətləri yaxşılaşdıqdan sonra bu problemi bütün postsovet məkanında məhz Moldovada çox asan həll etmək mümkün olacaq. Həmin həll variantı başqaları üçün mürekkeb vəziyyətlərdə nümunə ola bilər", - deyə prezident əlavə edib.

Qarabağ

Müharibə riski sülh şansına qarşı - gələn ilin təhlükəli gözləntisi

Kremlin Qarabağa dair barıt qoxulu "ağrımayan başa dəsmal bağlamaq" siyaseti davam edir; 2018-ə savaş proqnozları; **rusiyalı hərbi ekspert**: "Azərbaycanda olan bəzi silahlardan hətta Rusiyada da yoxdur..."

aprel döyüşlərinə bənzəməyəcək, düşmən qat-qat sarsıcı zərbələr alacaq, aprel döyüşlərindən böyük felakət və sarsılma olacaq" - general bildirib.

Azərbaycan Ordusunun döyüş hazırlığını hərbi potensialını yüksək qiymətləndirən hərbi ekspert döyüş əməliyyatları üçün mövsümi faktorun önəm daşımadığını da diqqət yönəldib. "Sözsüz ki, hər bir komandır qərar verəndə işləm şəraitini, hansı fəslin olduğunu, gecə, ya gündüzü nəzərə alır. Lakin müasir, hazırlıq ordunun vecinə deyil, qərarın qışda, ya yayda verilməsinin fərqi yoxdur. Yəni bütün təminat varsa, heç bir fərqi yoxdur. Lap dekabrın 30-u olsun, yaxud yanvarda qar yağışın, Azərbaycan ordusu istənilən istiqamətdə hərəkət edəcək. Horadız əməliyyati da qışın oğlan çağında həyata keçirilmişdir.

Rusiyalı hərbi ekspert Pavel Felgenhauerin fikirləri də bu qəbildəndir və Azərbaycanın düşmən üzərində hərbi və hərbi-texniki üstünlüğünü təsdiqləyir. Ekspertə görə, son vaxtlar Dağlıq Qarabağda gerçəklilikin qismən azalması Rusiya və ABŞ-in təsirinin nəticəsində olsa da, heç kimə, hətta Horadız əməliyyatı da qışın oğlan çağında həyata keçirilmişdir.

Rusiyalı hərbi ekspert Pavel Felgenhauerin fikirləri də bu qəbildəndir və Azərbaycanın düşmən üzərində hərbi və hərbi-texniki üstünlüğünü təsdiqləyir. Ekspertə görə, son vaxtlar Dağlıq Qarabağda gerçəklilikin qismən azalması Rusiya və ABŞ-in təsirinin nəticəsində olsa da, heç kimə, hətta Horadız əməliyyatı da qışın oğlan çağında həyata keçirilmişdir.

boş yerə başlamırlar. Kimse faydalı olduğunu biləndən sonra müharibə qərannı verir. Görünür, həm də tərəflərə xaricden ciddi təzyiqlər olub".

Felgenauer konfliktin dinc nizamlanması ilə bağlı nikbin deyil. "Bu gün baş verənlər müvəqqəti sakitlikdir. Tərəflər dən hansısa biri nəsə tətbiq etməyin zamanı gəldiyini düşünəndə bu, xarici dünya üçün sürpriz olacaq", - deyə o bildirib. Ekspertin fikrine, regionda situasiya çox gərgindir və heç kimi Qarabağ məsəlesi maraqlandırır. İstanbulun tek şey burada sakitliyin olmasıdır.

"Bu gün konfliktin həlli üçün imkan yoxdur. Hər iki tərəf silahlanaşa davam edir. Silahlar həm Ermənistana, həm Azərbaycana tədarük edilir. Əger konflikt partlasa, bu, çox güclü olacaq. Bu, gələn il də ola bilər" - ekspert qeyd edib. O, tərəflər arasında müharibə başlayacağı təqdirdə Azərbaycanın qalıblığını imkanlarının çox olduğunu deyib: "Aprel müharibəsi göstərdi ki, erməni ordusunun silahlanması və hərbi hazırlıqları var. Əger Azərbaycan aprelde dayanmasayıd, o zaman hədisələrin necə inkişaf edəcəyini söyləmək çətin olardı. Hərbi əməliyyatlar üçün müasir silahlar lazımdır, bu isə Azərbaycanda var. Azərbaycanda zərba endirəcək pilotluz aparatlar mövcuddur. Aprel savaşında

onlar erməni zirehli maşınları və texnikasını məhv etdilər. İrəvanın belə aparatları yoxdur, hətta Rusiyada da bu mövcud deyil. Azərbaycan indi bəzi şeýlərde Rusiyadan daha irəliyə gedib.

Ona görə ki, onlara butexnikanı Israel tədarük edir. Rusiya isə belə şeýləri özü istehsal etmək gücündə deyil. Ermənistən keyfiyyəti hərbi texnika baxımdan çox geri qalır. Ermənistanda texnika sovetdən qalıb, Azərbaycan isə texnikasını Israeldə modernlaşdırır. Azərbaycanın hərbi-texniki üstünlüyü əvvəlki kimi qalır. Bu üstünlük genişməyəsi müharibə zamanı Azərbaycanın imkanlarını artıracaq".

Bu üstünlüyü təbii ki, hamidən yaxşı işgalçı Ermənistən bilir. Ermənistən bundan sonra silahlanma yarışında Azərbaycanla heç vaxt ayaqlaşa bilməyəcəyinin də fərqindədir. İşgalçi tərəfin yeganə ümidi, əlbəttə ki, rusiyalı ekspertin de vurğulduğu kimi, xarici güclərin geniş miqyaslı hərbi əməliyyatları engelləmək üçün münaqişə tərəflərinə, öncəlikle Azərbaycana təzyiq eləməsindən. Söhbət ilk növbədə Ermənistən əsas müttəfiqi Rusiyadan gedir.

Doğrudur, Moskva Azərbaycana da silah, döyüş sistemləri verir. Daha doğrusu, dünya bazarı qiymətinə satır. Ancaq Rusiya eyni zamanda Bakının bu silahları döyüşlərdə tətbiq etməsinə də yaxşı baxmir. Çünkü marioneti Ermənistən qəliz duruma düşməsini və Bakı ilə İrəvan arasında seçim qarşısında qalmasını arzulamır.

Əlbəttə, Azərbaycan bu silahları heç vaxt tətbiq etməyə də bilər - yetər ki, sülh dənisiq-larında real irəliliyi olsun. Bu isə ən əvvəl elə Rusiyadan asılıdır. Di gəl, Rusiya nə müharibə arzulayır, nə də konfliktin dinc nizamlanmasına real töhfə verir. Paradoks budur. Hərçənd, Rusiya tərəfi özünü elə aparır ki, guya məsələdə əsas söz sahibi o deyil, münaqişə tərəflərinin iradəsidir.

Rusya XİN-in İnförmasiya və mətbuat departamentinin Dağlıq Qarabağa dair son açıqlaması buna sübutdur. Orada bir daha "münaqişə tərəfləri səməralı kompromis axtarışına" çağırılır. Halbuki, münaqişə tərəflərində birinin Ermənistən məsələdə heç bir irade yiyəsi və söz sahibi olmadığını bütün dünyaya bilir. İşgalçi ölkənin xarici siyaset kursu da az qala, Kremlde müyyəyen edilir, hansı kompromis axtarışından söhbət gedə bilər ki?

Bu, olsa-olsa, Moskvanın "ağrımayan başa dəsmal bağlamaq" siyasetidir ki var. Belə bir siyasetin ən azından gələn ilin martınadək - Rusiyadakı prezident seçkilərinədək davam edəcəyi şübhə doğurmur. Demək, ona kimi müharibə riski artmaqdə davam edəcək.

Bakıdakı müəmmalı qətlən bəzi təfərrüatları məlum olub. Qətl hadisəsinin şahidi yoxdur. Qətlə səbəb olan mübahisənin isə bir şahidi var. Həmin şahiddə qətlə törədən şəxsin xanımıdır. Söhbət maşında arxa oturacaqda oturan xanımıma baxan sürücünü öldürməkdə təqsirləndirilən 1993-cü il təvəllüldü Əbdülməmmədov Cavid Həkiməmməd oğlunun cinayət işindən gedir.

Musavat.com xəbər verir, qəsdən adam öldürməkdə ittiham edilən Cavid Əbdülməmmədovun işina Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində baxılıb və o, 17 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. C.Əbdülməmmədov Cinayət Məcəlləsinin 120.2.2-ci (xulqanlıq niyyəti ilə qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə ittiham edilir.

Qətlə yetirilən şəxs Vasif Ağammədovdur. Qətlən təfərrüatları barədə qeyd edək ki, səbəb qısqanlıqdır. Belə ki, Cavid Əbdülməmmədov xanımı ilə birləkə toydan qayıdar kən Vasif Ağammədovun idarə etdiyi maşına minib. İtti-

Maşında yad arvadına baxdığı üçün öldürüülən sürücünün hekayəti

Qətlə təfərrüatları üzə çıxıb - dosye

Azərbaycanda uşağın cinsini qabaqcadan təyin etməyə icazə verilməyəcək - layihə

Azərbaycanda uşağın cinsinin planlaşdırılmasına icazə verilməyəcək. Modern.az-in məlumatına görə, bu barədə "Reproduktiv saqlamlıq haqqında" qanunda qeyd edilib.

Qanun layihəsində bildirilib ki, cins ilə bağlı irlə xəstəliyin keçilmə ehtimalının olduğu hallar istisna, köməkçi reproduktiv texnologiyaların tətbiqi zamanı uşağın cinsinin planlaşdırılmasına icazə verilmir.

Qanun layihəsində kommersiya, hərbi və sənaye məqsədilə insan embrionunun istifadəsi qadağan edilir.

Qanun layihəsi Milli Məclisin payız sessiyasının işlər planına daxil edilib.

Bakıda avtomobil sahibləri üçün təhlükə

Son vaxtlar ölkədə avtomobilərdən oğurluq hallarının sayı xeyli artıb. Lent.az xəbər verir ki, avtomobilərin şüselərini qıraqlı salondan oğurluq edilməsi halları ilə yanaşı, akkumulyator, marka nişanları və yan güzgülərin gecə saatlarında oğlanması hadisələri keskin artıb.

Belə ki, təkcə bir gecədə Xətai rayonu Gəncə prospektində 4-5 avtomobiləndən belə oğurluq edilib. Polisə müraciət edən Xətai sakını Nail Kərimov Gəncə prospekti 16-nın qarşısında saxladığı "Mercedes" markalı avtomobilinin ön və arxa marka nişanlarının gecə saatlarında naməlum şəxs və şəxslər tərəfindən oğurlandığını bildirib. Avtomobilin güzgüsündən qopara bilməyen oğrular onu sındıraraq sürücüyə ziyan vurublar.

Həmin ünvandakı binada yaşayan digər sakin Sadiq Musayevin isə elə həmin gecə "Mercedes" markalı avtomobilinin sağ və sol güzgüləri və sağ dönəmə nişanı oğurlanıb. Eyni binada yaşayan Əvəz Şəmiyevin də başına oxşar hadisə gelib. Onun maşının da sağ və sol yan güzgüləri oğurlanıb. Bundan başqa Xətai rayonu Xudu Məmmədov, Məhəmməd Hadi və Cavanşir küçəsinin sakinləri də belə əməllərlə bağlı polisə müraciət ediblər. Oğurluq hadisələrinin əksəriyyətinin "Mercedes" markalı avtomobilərdən törədilmişsi də diqqət çekir.

Qeyd edək ki, bu günlərdə Suraxanı polisi Hövşət qəsəbəsində 37 avtomobilən oğurluq edən 2 nəfəri yaxalayıb. Digər rayonlardakı oğurluq hadisələrini törədənlərin tutulması istiqamətində iş aparılır.

hamda yazılır ki, Cavid Əbdülməmmədov Vasifin onun arxada əyləşən xanımı Kəmələ Məmmədovaya baxdığını görüb və iradını bildirib. V. Ağammədovun bu iradı ciddiə almadığını gördükde isə onu öldürmək qərarına gəlib. Bu məqsədə də hadisədən bir gün sonra, saat 11 radələrində Vasifin yaşadığı Suraxanı rayonu, Bülbülə qəsəbəsinə gedib. Onu həyətə çağıraraq axşam etdiyi hərəkətin düzgün olmadığını deyib və özü ilə getirdiyi biçağı selləfan torbadan çıxarıb. Söhbətin davamında Vasifin döş qəfəsinə bir zərər buraraq oradan uzaqlaşıb. C.Əbdülməmmədov qətlə törədib və könlüllü olaraq polisə təslim olub.

Musavat.com təqsirləndirilen şəxsin və onun xanımının ifadəsini əldə edib. İş üzrə C.Əbdülməmmədov şahid, şübhəli şəxs və təqsirləndirilen şəxs qismində dindirilib. O, ifadələrində deyib ki, bacanağı Samirin oğlunun kiçik toyunda iştirak etmək üçün yoldaşı ilə Sabirabad rayonuna gediblər. Həmin gecəni də bacanağıgilə qalıblar. C.Əbdülməmmədov söyleyib ki, toyda bacanağının oğlunun kirvəsi kimi tanıdığı Nadir adlı şəxs də olub. Onlar Bakıya qayıtmak istəyərken Nadir dostu Vasifin də Bakıya qayıtdığını və onun maşında yer olduğunu deyib.

Nadir dedi ki, Vasifin maşını boşdur. Onunla gedə bilərik. Mən də buna etiraz etmə-

dim", - deyə C.Əbdülməmmədov ifadəsində göstərib. Cavid xanımı ilə birlikdə Vasifin idarə etdiyi "Hundai Accent" markalı avtomobilə gecə saatlarında Bakı istiqamətində yola çıxıblar. Bu sefer Vasifin sonuncu uzun yolu olub. Bu sefer Cavid üçün isə uzun illər dəmir barmaqlıqlar arxasına aparacaq yolun başlanğıcı olub. Cavidin dediyinə görə, yolda olarkən arvadı aradabir yuxulayıb. Vasif ona da yatmayı məsləhət görüb, amma ona yatmayacağını deyib və yollarına davam ediblər.

Təqsirləndirilen C.Əbdülməmmədovun dediyinə görə, yolboyu Vasifin maşının güzgüsündən arxa oturacaqda

və evdəkilər köməyə gəlib. Onu xəstəxanaya çatdırılsalar da həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

Qətlə səbəb olan mübahisənin yeganə şahidi isə Cavidin hayat yoldaşı Kamalə Məmmədovadır. O da istintaq zamanı dindirilib və eyni məzmunlu ifadə verib. O deyib ki, maşında gələrkən Cavid sürücünün yanında eylesib. O isə arxa oturacaqda eylesib.

"Sürücü Cavidə yatmayı teklif etdi. Mən də yorğun olduğumdan yolboyu hərdən yuxulayırdım. Amma maşında yata bilmirdim. Bir qədər sonra sürücünün mənə baxdığını hiss etdim. Arxaya boyanırdı, güzgündə tez-tez mənə baxırdı. Yol-

"Daş yuxular"dan sonra Əkrəm Əylislini ilk efirə çıxaran jurnalist

"Peşman olduğunu söyləmədi..."

Qulu Məhərrəmli

medianın hücumlarından ehtiyanları".

Əkrəm Əylislinin "Daş yuxular" əsərinə görə peşmanlıq hissini olmasına gəlince, Qulu Məhərrəmli bunları deyib: "Heç bir peşmanlıq hissini olduğunu söylemədi. Xatırlayırsınızsa, ilk vaxtlarda da peşman olduğunu deməyib. Hətta verilişdə dedi ki, men Azərbaycan xalqını aşağılayan, ona ləkə vuran heç bir əsər yazmamışam. Sadəcə, özünü dəyişməyinə görə xaricə çap olunan "Daş yuxular"ın sonuna bəzi eləvələr edib. Amma həmin düzəlişlərin nədən ibarət olduğunu bilmirəm. Digər tərəfdən, men yazının məlum əsərləri bağlı çox danışmaq istəmədiyini hiss etdim, amma yazıçı şəxsiyyəti, onun missiyası, tarix, millət və cəmiyyət qarşısındaki məsuliyyəti barədə geniş fikir mübadiləmiz oldu. Onun bəzi fikirləri ilə razılaşmasam da, hesab edrəm ki, veriliş maraqlı alınib".

Günəş.az Tv-nin "Mətbuat aynasında" programının qonağı yazarı Əkrəm Əylisli olub. "Daş yuxular" romanına görə uzun müddətdir ki, heç bir efirə dəvət almayan Əkrəm Əylislinin yenidən efirdə görünməsi bir mənəvi qarşılıqlılaşmayıb. Bəziləri onun efirə çıxmamasını doğru hesab etməyib.

"Mətbuat aynasında" programının aparcisi, professor Qulu Məhərrəmli Modern.az-a açıqlamasında Əkrəm Əylislini efirə dəvət etmələri barədə yaşılan fikirlərə münasibət bildirib.

"Əkrəm Əylisli müasir Azərbaycan nəşrinin görkəmlə nümayəndələrindən biridir. Bu yaxınlarda 80 yaşı tamam olub. İndiki nəslin ədəbi zövqünün və Azərbaycan poetik dilinin formallaşmasında Əkrəm Əylislinin çox böyük rolü olub. Aydındır ki, "Daş yuxular" romanını yazandan sonra

cəmiyyətdə az qala onu ədəbiyyat siyahısından silib atıblar. Dündü, mən də "Daş yuxular"ı uğurlu əsər hesab etməyim. Düşünürəm ki, kaş ki, bu əsəri yazmazdım. Amma bugünkü nəşrimizi, ədəbi tendensiyani Əkrəm Əylislisiz təsəvvür etmediyimizdən onu efirə dəvət etdik. Dəvətimizin məqsədinin də 80 yaşı tamam olmasına ilə bağlı olduğunu dedik. Heç bir sualdan çəkinmədiyini də vurğuladı. Buna baxmayaq, hiss etdim ki, hay-küçüklərden və bizim idarə olunan

Daha bir ili geride
buraxdıq. Yenə
bir hesabat, özü-
müzə verdiyimiz
cavabsız suallar və düşdü-
yümüz vəziyyətdən çıxış
yolları. Kimse ötən il üçün
qurduğu planları həyata
keçirə bilmədi, bir başqası
sanki uğursuzluq bataqlı-
ğına yuvarlandı. Bəs bizi
bu vəziyyətdən kim və necə
çıxarıcaq?

Bir çoxları belə situasiyada psixoloq yardımına müraciət edir. Amma dünyanın eksər ölkələrində bu iş üçün daha əlvərişli kadrlar da var. Siyasi dünyüaya, siyasetçilərə arxayı olmadan öz hayatını dəyişdirmək gücündə olan insanlar çoxlarına yardım edir. Doğrudur, bir çox hallarda insanlar bunu öz gücү ilə edə bilmirsə, mütəxəssis köməyinə ehtiyac duyur. Təsəvvür edin ki, insanlara necə yaşamaq, problemləri necə həll etmək, uğura necə çatmaq lazımlığını anladan peşə yiyeləri var. Onlar sizin hayatınızda svetafor rolunu oynayırlar az qala. Qırmızı işiq - olmaz, sarı - yaşamağa hazırlaş, yaşıl - get, yaşa...

Psixologdan da, hakimden de

Dünyada bir neçə növ həkim var - biri də xosbəxtlik həkimidir

Məsələn, Ralph S. Marston adlı amerikalı həkimin ləqəbi "xoşbəxtlik həkimi"dir. Onun xoşbəxt olmaqla bağlı ilginc tövsiyələri var. Mütəxəssisin fikrincə, işiniz, həyat yoldaşınız, sevgiliniz sizi xoşbəxt etmək üçün hər hansı öhdəlik götürməyib və bunu dərk edən insanlar çevrəsindən daha az şey gözləyir. Sizi xoşbəxt etməyə məhkum olan bir nəfər varsa, o da sizsiniz. Tələbkar olmaq əvezinə daha məhsuldar olmaqla gözənlətiləri azaltmaq da mümkündür. Bu da xoşbəxt olmağa kömək edirmiş.

Mütəxəssis hesab edir ki, hər şəhər işə güler üzlə gedən insanlar axşamlar da oradan xoşbəxt çıxa bilir. Xoşbəxtliklə müvəffəqiyət bir-birilə yaxın münasibətdədir, amma birtərəfli olaraq. Yəni uğur xoşbəxtlik gətirməz, amma xoşbəxtlik uğur getirir. Bu, başqa məsələlər üçün də keçərlidir. Mütəxəssisinin fikrincə, özünü bezgin, bədbəxt hiss edən adamın bu durumdan çıxması çox asandır. Sahib olduğu gözəlliklər və yaxşılıqları düşünmək, eldə etdiklərinə görə şükür etmək insanın ehvalını yüksəldir. Bundan başqa, insan üzünü güldürən 5 şey barədə düşünməklə qünnünü zənginləşdirə bilər.

Amma həyatını daim yön-ləndirəcək birinə ehtiyac duyan insanlar üçün də çıxış yolu var. 60-ci illərdən bəri bu problemləri həll etmək üçün mütəxəssis-lər var. Adları da həyat mühəndisidir. Lütfən, kimsə çoxbilmış-lik edib, bu məsleyi psixoloqluq-la və ya psixiatrlıqla qarışdırmasın. Çünkü sonuncular az-çox psixoloji problemləri olan insan-larla məşğul olur. Onları düş-dükkləri girdabdan, psixoloji dardlardan, qurtarır.

Həyət mühəndisi (məşqçi) isə sərf sağlam, ağılı başında, karyerasını, həyatını uğurlu bir xətdə davam etdirmək isteyənlərin döydüyü qapıdır. Girişdə də dediyimiz kimi, artıq ata-analarımın verdiyi tövsiyələr, həyat təcrübələri bəs etmir. Zaman da, onun tələbləri ilə də ayaqlaşmaq çətindir. Bir sözlə,

yardıma həyat mühəndisləri gəlir. Ele biz de bu yazında həmin həyat mühəndisləri bərdə danışacaqıq. Kimdirler, həyatımızı necə “tikirlər”, nəticə özünü nə vaxt göstərir? Və ən maraqlı məqam - bizdə o “ejdahadan” varmı?

Önce kısa izahat. Həyat mühəndisliyi psixoloji problemləri olmayan və normal davranışları sərgiləyən fərdlərin hə-

insanın hayatı boyu elde etdikleri tecrübeleri sizin nazarınızın içine çatdırır. Bu tecrübelerin ortak cehetlerini araştırır ve her insanın istifade ede biləcəyi strategiyalar formasına çatdırır. Həyat mühəndisi bir günlük məsləhətçi və ya danışman deyil, daimi bir dəstəkçi sayılır. Ehtiyac duyduğunuz hər an sizi təqibidir və ya mühakimə etmədən, pragmatik, praktik çıkış yolları

høyatlarındaki problemleri müzakirə etdikləri psixoloqları hamidən gizli saxlasalar da, sonradan bu məsləyin formatı da dəyişdi. Bir həyat mühəndis müstərisini bəzən bir-iki gün bəzənsə bir neçə ay ərzində hədəflərinə çatdırı bilir.

sitəsi yox, bizi hədəflərimizə
aparan əyləncəli yol ola bilər.

Münasibət mühəndisliyi isə tamam başqa bir aləmdir. Sevgilisi, həyat yoldaşı, həmkarları, hətta uşaqları ile münasibətlərində problem yaşayınlar isə münasibət danışmanının yanına qaçırlar. Münasibətlərimizin keyfiyyəti bəzən bütün həyatımızı təsir altına alır. Bunu normal səviyyədə təmin etmək üçünse öncə insanın özü ilə münasibətini düzəltməsi lazımdır. Yəni özü ilə barışmaq, öz səhvlərini görmək, özünü anlamaq... Bu üç sınaqdan üzüağ çıxa bilənlər çevrəsi ilə də problemlər yaşayırlar. Və münasibət mühəndisləri günün hər saatında hər intriqalı situasiyada insana məsləhət verə bilir. “Ərimlə dalaşdım, deyəsən ayrılmə nöqtəsinə çatmışım”dan tutmuş, “Müdir məni danladı, bu gedişlə işdən qovacaq” tələsına qədər. Hər ana uyğun çıxış yolu var.

**6 aylıq kurslar da var,
daha uzun çəkənlər də**

Bütün dünyada qəbul olunmuş bir qayda var. Yaşam mühəndisindən müraciat edənlər üçün ilk seans pulsuzdur. Bu ilk seansda təreflər bir-birini yaxından tanır. Müştəri mühəndisindən həyatının bundan sonrakı hissəsində konkret nə etmək istədiyini başa salır. Karyera, sağlamlıq, maddi durum, münasibətlər, təhsil, hobbilər, sozial sahə, ruhsal həyat... Bundan sonra həyat mühəndisi müştərisi ilə birgə bir sxem hazırlanır və həmin yoldakı hədəflər müəyyənlendirilir.

Müşteri 3 ve ya 6 aylık hedeflərlə bağlı müraciət edibsə, kurs 12 həftə davam edir. Hər həftə bir gün bir saatlıq seans üçün tərəflər bir araya gəlirlər. Maksimum bir saat davam edən seanslarda həftəlik strategiya müəyyənəşdirilir. Maraqlıdır ki, bu seansların üz-üzə həyata keçirilməsi vacib deyil. Dünyanın bir çox ölkələrində belə seanslar telefonla gerçəkləşdirilir. Hədəflərə çatan müşteri kurs sonrası 6 ay müddətinə isə həyat mühəndisini baş verənlərin kursunda saxlamalıdır. Uğur zolağından çıxmaması, eziyyətlərin boşা getməməsi üçün...

məsinə ehtiyac duyulur. Bir çox
danişmanlıq münasibəti dəyiş
şən hədəf və arzulara uyğun
olaraq illərce davam edə bilər.
Hazırda Amerika və Avropanın
başda olmaqla, 40 ölkədə 10
mindən artıq adam bu sahədə
çalışır. Həyat mühəndislərinin
bu qədər populyarlaşmasının
səbəbi isə qısa müddətdə böyük
yük nəticələr vermesidir.

Onlar psixoloqdan daha artıqdırlar

Bu sahə mütəxəssisləri 2 qrupa bölünür. Bunlardan biri karyera mühəndisi (*iş dünyası, idman, sənət, siyaset sahəsinə də*), digeri isə şəxsi həyat mühəndisidir (*motivasiya, münasibətlər, ünsiyyət, gözüaçıqlıq sahəsində*). Karyera mühəndisi nə, demək olar ki, bütün sahənin insanları müraciət edə bilər. Hətta orta məktəbi yenice bitirən gənc de. Çünkü onun karyerasını hansı sahədə qurmasının üçün öncə təhsil alacağı sahənə seçməsi önemlidir. Məsələn, bu gün bir çox insan sevmədiyi bacarmadığı sahədə işləməyin ağrısını yaşıyır. Amma karyera mühəndisinə müraciət edənlər üçün belə bir risk yoxdur.

Daha bir maraqlı məqam
isə karyera mühəndisinin sizə
işinizi sevdirməsidir. Səhər
ayağınız sürünə-sürünə getdi
yiniz iş yerinə daha həvəslə
həyat enerjisi ilə qəçmanızı tə^{min}
edir bu mühəndislər. Yəni
iş yeri sadəcə pul qazanıb, gün
dəlik qayğılarını həll etmə və

dəflərinə daha süretli və təsirli çatmasına yardımçı olmaq məqsədilə göstərilən professional bir xidmətdir. Bu məsələ yiyələri psixoloqların və psixiatrların mütəxəssislik sahəsinə daxil olan anormal davranışlar-

daxili olan anormalliklər və davranışlarla, psixoloji xəstəliklər və problemlərlə maraqlanırlar. Çünkü ancaq normal insanların daha çox uğur qazanmaq arzusuna düşürlər. Yəni burda müalicə yox, inkişaf xətti özünü göstərir.

Yaxşı, bəs bir insan nə vaxt həyət mühəndisine müraciət etmək istəyə bilər? Birincisi, hə-

isə düzgün qərarlar vermek üçün bir mütəxəssisə ehtiyac var. Çünkü testdən keçirməyə-nılma üçün yetərli zamanımız yoxdur. Məhz bu zaman insanlar sözügedən mütəxəssislərin qapularını dövürür.

50-ci illərdən bu yana - Amerikada mühəndislər insanların həyatını idarə edir

Həyat mühəndisi nələr edir? Birincisi, şəxsi hədəflərinizə çatmaq üçün sizə bir yol xəritəsi təqdim edir. Öz sahəsində uğur qazanmış minlərlə

təqdim edir. Bu məslək yiyələri müraciət edənlərin “niyə” sualından heç xoşlanmazlar. Sədəcə, çıxış yolları təpib, onu həyata keçirməyə fokuslanırlar. Oki qaldı bu sahənin get-gedə sürürlə dünya büรüməsinə, mütəxəssislər hesab edir ki, buna səbəb insanların artıq ata-anaları kimi səbirli olmaması, hədəfə çatmaq üçün vaxtla yarışmaq

İş hayatındaki ilk modern həyat mühəndisi 1950-60-cı illərdə ABŞ-da meydana çıxb. Şirkət müdirləri önce iş və şəxsi

şubhəsizdir.

ÜSAVAT

Son səhifə

N 271 (6884) 25 dekabr 2017

Saça baxıb depressiya səviyyəsini müəyyən edirlər

Alimlər stress hormonu, kortizolu (Kortikosteroid hormon) saç komponentləri üzərində araşdırma apararaq, stressin səviyyəsini ölçə bildikləri ni açıqlayıblar. Rusiya Elmlər Akademiyasının Yüksək Sinir Fəallığı və Neyrofiziologiya institutundan Nataliya Qulyayeva rəhbərlik etdiyi qrupu ilə əvvəller qan analizi ilə ölçüle bilən stress səviyyəsini müəyyən etmək üçün yeni bir üsul keşf ediblər.

Stressin formallaşması və bədən üzərindəki təsirlərini araşdırın alımlar, saç komponentlərindən stress hormonu olan kortizolu araşdıraraq, stress səviyyəsini müəyyən etməyə nail olublar.

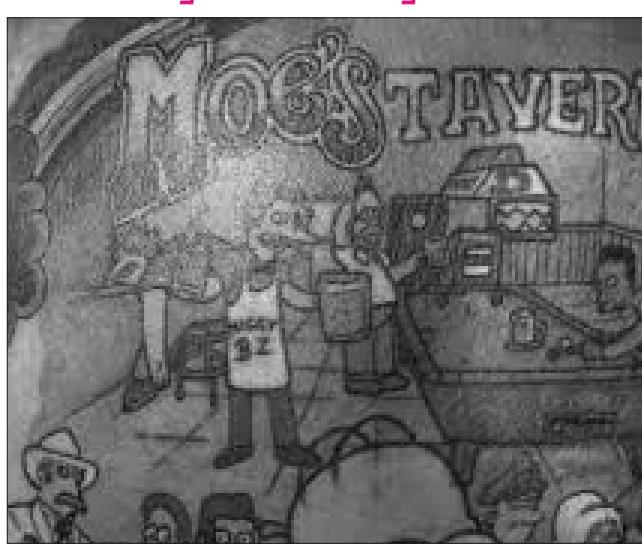
Mövzü ilə bağlı məqalələri "Metabolic Brain Disease" jurnalında dərc etdirən alımlar, qadınların kişilərə nisbətən daha çox meylli olduğu stressin köklük daxil olmaqla, müxtəlif xəstəliklərə səbəb olduğunu və bunun stressi düzgün qarşısını ala bilinməsindən qaynaqlandığını bildiriblər.

Sağcların insanın həyatı boyunca bütün yaşlıqları barədə məlumat vermesi yanaşması ilə hərəket edən alımlar, araşdırma zamanı 20 qadının stress səviyyəsini ölçübllər. Araşdırma nəticəsində depressiya problemi olan qadılarda kortizol səviyyələrinin daha aşağı olduğu və bu nisbetin depressiya nisbəti ilə tərs mütənasib olaraq dəyişdiyi ortaya çıxıb. Araşdırma həmcinin depressiyadan əziyyət çəkən qadılarda hipotalamus-hipofiz-adrenal sisteminin təzyiq altında olduğunu göstərib.

Simpsonları kürayında "yaşadır"

52 yaşlı avstraliyalı Maykl Baxter "The Simpsons" xəstəsidir. Belə ki, bu adam söyüdən multfilmin 203 qəhrəmanının şəklini belinə tattaj etdirib. Məlum tatu ilə "Ginnesin rekordlar kitabı"na girməyə hazırlaşan Maykl bildirib ki, artıq müraciəti qəbul edilib, amma doldurmalı olduğu bir neçə anket var.

Maykl tattaj həvəsi 10 il əvvəl başlanıb. Amma cizgi film qəhrəmanlarına olan həvəsi bir neçə il öncədən var. Tattaj ustası Cad Maykl belindəki şəkli bitirmək üçün 130 saatından keçib. Özünün dediyinə görə, Maykl ondan belə bir şey xahiş edəndə çəşib: "Elə bildim, zarafat eleyir. Amma sonradan görürüm ki, fikirlərdən ciddidir. Bir

neçə günlük iş oldu və uğurla yekunlaşdı". Müraciətinin yekunlaşdırı-

bilsə, Baxter "Ginnesin rekordlar kitabı"na girməyə haqq qazanacaq.

Kişi kök, qadın arıqdırsa... onlardan endirim edilir

Cinin Çuncine şəhərində yerləşən bir restoran artıq çəkili müştərilərinə endirim kampaniyası təşkil edib. Məlumata görə, kafedə kişilər üçün endirim proporsional olaraq onların çəkisinin çoxluğununa görə yüksəlir. Amma qadınlar üçün vəziyyət əksinədir. Belə ki, maksimal endirimdən yararlanmaq istəyən qadınların maksimum arıq olması təcəh edilir.

140 kilogramdan kök kişilər ümumiyyətlə, kafedə pulsuz qidalırlar. Eyni şey qadınlar üçün də keçərlidir. 34.5 kilodan kök olmayan qadınlar da pulsuz yemek şansından yararlana bilir.

Daha önce Şanxayda yerləşən bir Çin restoranı da müştərilərinə analoji aksiya təşkil etmişdi. Amma həmin restoranda endirimin məbleği müştərilərin boy ölçülərində asılı olub - kim nə qədər hündürdürsə, endirimdən bir o qədər yararlana bilir.

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmış.
Müəlliflərə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahalla ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU
Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.100

QOÇ - Hansısa məqsədlərini zi reallaşdırmağa tələsmeyin. Çünkü ixtiyarınızda olan bu təqvim aktiv deyil. Yaxşı olar ki, düşüncələrinizi ilahi qanunlar əsasında tənzimləyəsiniz.

BÜĞA - İşgüzar sövdələşmələrə başlamağa dəyer. Amma bu planınızı nahardan sonraya saxlamayın. Əks təqdirdə razılığa gələ bilməyəcəksiniz. Ulduzlar pəhriz saxlamağı məsləhət görür.

ƏKİZLƏR - Ümumi mənzərə ürəyinize olacaq. Ələlxüsus da günün birinci yarısında iştirakçı olduğunuz proseslərdən məmən qalacaqsınız. Amma imkan varsa, uzaq yola çıxməqdən vaz keçin.

XƏRÇƏNG - Özünüzə qapılmağa son qoyun. Çünkü indi aktivlik məqamıdır. Göylərə, ulduzlara bel bağlamaqdansa reallığı nəzərə alıb konkret addımlar atın. Sadələvh olmanın yeri deyil.

ŞİR - Əgər vacib bir işiniz çıxmazsa, vaxtınızı daha çox oturaq şəraitdə, ləp elə evdə keçirin. Çünkü bu gün sizin üçün passiv gündür. Ulduzların düzümü yalnız saat 16-18 aralığını uğurlu sayır.

QIZ - Bu günün sizə mənfi təsir edəcəyi gözənləndir. Odur ki, fəaliyyətdə və qarşılıqlı münasibətlərdə obyektivliyinizi qorumağa çalışın. Yaxşı olar ki, axşamı öz evinizdə keçirəsiniz.

TƏRƏZİ - Günün ilk yarısını daha çox istirahətə həsr edin. Həmin ərafədə evdə təmir-tikinti işləri ilə məşğul olmaq səmərəlidir. Sonrakı müddətdə isə planların icrasına başlamaq olar.

ƏQRƏB - Ümumi süstlüyünüzü nəzərə alıb daha çox istirahətə yer ayırın. Qəlbinizə yaxın insanlarla görüşməyinizi rahatlığındır. Maliyyə sahəsində də uğurlarınız mümkündür.

OXATAN - Əger gün ərzində səhhətinizi nəzarətdə saxlaya bilsəniz, hansısa digər probleminiz üzə çıxmayaçaq. Saat 14-17 arası maraqlı və gələcəyinizdə rol oynaya bilən adamlarla rastlaşacaqsınız.

ÖGLAQ - Yaxşı olar ki, bütün məsələlərdə daxili sabitliyinizi qoruyasınız. İnsanlarla münasibətdə neytral olmağa çalışın. Onsuz da etrafınızda kılardılar bu gün siz tam anlamayacaqlar.

SUTÖKƏN - Qarşınızda sevinc dolu bir təqvim durur. Ulduzlar zamanın bütünlükə xeyrinə işləyecəyindən xəber verir. Bu səbəbdən də aktivliyinizi artırımlısınız. Maraqlı görüşlər də mümkündür.

BALIQLAR - Dünəndən Ay bürcündə olduğu üçün davranış və ünsiyyətinizdə sabitliyi qoruyun. Hər hansı riskli addımlara da yol verməyin. Axşama doğru ürəyinə yaxın adamlarla bir araya gelin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlarından daha yüksəkdə durur!

Bu sabun çırkı bir yerə yığacaq - maqnit kimi

Ingilis alımları iddia edirlər ki, onlar maqnit keyfiyyətlərinə malik sabun keşf ediblər. Bristol Universitetinin tədqiqatçılarının sözlərinə görə, ənənəvi sabun çırkı ve kimyəvi maddələri əridə bilir, lakin onu etraf mühitdən yox edə bilmir. Onların keşf etdikləri sabun isə çırkı bir yerə toplamağa imkan verəcək.

Alımlar fikirləşirlər ki, onların keşf etdikləri nou-xau gələcəkdə çirkab suların və dəniz səthinin neft ləkələrinən təmizlənməsində də istifadə edilə bilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

